

Ikt. sz.: NOB-41/25-5/2020.

NOB-15/2020. sz. ülés
(NOB-39/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2020. november 10-én, kedden, 15 óra 57 perckor
a Képviselői ülésteremben (Országház főemelet)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása</i> <i>(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Dr. Semjén Zsolt expozéja</i>	5
<i>Kérdések, vélemények, reflexiók</i>	8
<i>Dr. Semjén Zsolt válaszai, reflexiói</i>	22
<i>Az ülés berekesztése</i>	33

Napirendi javaslat

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása

(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Fenyvesi Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
Jakab István (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bencsik János (független)

Helyettesítési megbízást adott

Lázár János (Fidesz) Fenyvesi Zoltánnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter
Potápi Árpád János államtitkár (Miniszterelnökség, Nemzetpolitikai
Államtitkárság)
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP) képviselő

Megjelent

Dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott
Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 15 óra 57 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy szeretettel köszöntök mindenkit a bizottság mai ülésén, szokatlan helyszínen, de azért, hogy a nyilvánosságot biztosítani tudjuk, és online, belső rendszeren keresztül is követni tudják a mai bizottsági ülésünket, ezért visszatértünk a régi képviselőházi terembe.

Nagy szeretettel köszöntöm miniszterelnök-helyettes urat a meghallgatásán, a megszokott helyén (*Dr. Semjén Zsolt a plenáris üléseken elfoglalt székében ül. - Derűtség.*); köszöntöm Potápi Árpád államtitkár urat, a nemzetpolitikaért felelős államtitkárt; a bizottság alelnökeit, a bizottság tagjait és minden kedves érdeklődőt, akik nyomon követik a mai bizottsági ülésünket.

Egy technikai útbaigazítást engedjenek még meg: a hozzászóláshoz, ahogy azt megszoktuk egyébként itt a képviselőházi teremben, a mikrofont kell felcsíptetni és gombot kell nyomni, és akkor lesz élő a mikrofonjuk.

Én magam elnézést kérek a gyorsíró kollégáktól, hogy elfoglaltam a megszokott helyüket. (*Derűtség.*) Tájékoztatom a bizottságot, hogy dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs helyett a munkánkat ismét Takács Gabriella fogja segíteni.

Távolmaradását írásban előzetesen bejelentette Lázár János képviselő úr; őt Fenyvesi Zoltán képviselő úr fogja helyettesíteni. Megállapítom, hogy így a bizottságunk 8 fővel van jelen, és határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, elfogadja-e a kiküldött napirendet. Aki igen, az kérem, most szavazzon! (*Szavazás.*) Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 8 igen szavazattal a napirendet elfogadtuk.

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Egy napirendi pontunk van: dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr, tárca nélküli miniszter éves meghallgatása, s miután miniszter úr feladatkörébe a nemzetpolitika hangsúlyozottan odatartozik, ezért is tájékoztatja a bizottságot az éves munkájáról, ami az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján történik.

Meg is adom a szót miniszterelnök-helyettes úrnak azzal, hogy egy különleges évben vagyunk, több szempontból: egyrészt Trianon 100. évfordulója, a nemzeti összetartozás éve, és ezzel a pandémiával sújtott évünk, ami nyilvánvalóan egyéb nemzetpolitikai tevékenységünkre is rányomja a bélyegét. De azt gondolom, a pandémia és a koronavírus ellenére is a magyar összetartozás határokon átívelően maga a történelmi valóság.

Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Megadom önnek a szót.

Dr. Semjén Zsolt expozéja

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: (*Hangosítás nélkül:*) Igen tisztelt Bizottság! (*Jelzésre:*) Most jó? Jól tettem, hogy nem műszaki pályára mentem... (*Derűtség.*)

Igen tisztelt Elnök Úr, tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a megtisztelő lehetőséget, hogy itt lehetek. Az igazság az, hogy tizedik éve végezzük ezt, körülbelül már mindent elmondtunk egymásnak, hiszen itt most nem egy programismertetés van, hanem a megvalósult tények önmagukért beszélnek. S miután egy vaskos kötetnyit

beszéltem az elmúlt tíz évben a nemzetpolitika filozófiájáról, különböző kérdéseiről, a legfontosabb kérdéseket néhányszor már alaposan áttárgyaltuk, ezért nem is nagyon húznám az időt, hanem egy rövid áttekintést adnék, tényleg pár mondatban az elmúlt tíz évről és külön az elmúlt egy évről. S mindennek a segítésére, s hogy ne húzzam az időt, a munkatársaim mindenkinek át fognak adni egy kis összeállítást, amelyben adat- és tényszerűen mindez benne van.

Az elmúlt tíz évvel kezdeném, közelítve a mához. A legfontosabb talán az, hogy az anyagi háttérrel ismertetve, büszkén mondhatom, hogy megtízszereztük a nemzetpolitikai célra fordított összegeket; 3 ezer külföldi magyar intézmény és szervezet programjai váltak évről évre fenntarthatóvá, és támogatásaink és programjaink minden magyarlakta településre, minden magyar közösségbe eljutottak a Kárpát-medencében.

Közjogi tekintetben megcselekedtük, azt gondolom, a legfontosabbat: a magyar nemzet közjogi egyesítését. 1,1 millió külföldi magyar szerezte meg, illetve szerezte vissza a teljes jogú magyar állampolgárságot. Kimondhatjuk azt, hogy aki magyar állampolgár akart lenni, az magyar állampolgár lett. Természetesen a honosítás folyamata az idők végezetéig fog tartani, de nagyságrendileg, aki magyar állampolgár akart lenni, az magyar állampolgár lett.

Az oktatás tekintetében a magyar gyermekek között nőtt a magyar iskolába iratkozók relatív aránya. Mintegy ezer településen sikerült megtartanunk, illetve növelnünk a magyar oktatásban részt vevők számát külföldön. Bölcsődétől a felsőoktatásig támogatjuk a külföldi magyar oktatási intézményeket. A magyar iskola ma már szinte mindenhol a Kárpát-medencében több esélyt jelent, mint a többségi nyelvű intézmény. A Kárpát-medencei óvodafejlesztési program keretében, ha mindent beleszámolok, nagyjából ezer óvoda és bölcsőde újult meg, illetve építettünk újat.

A Határtalanul! program keretében 400 ezer magyarországi diák juthatott, illetve juthat el valamelyik külföldi régióba a Kárpát-medencében, és külön támogatásokat adunk arra, hogy a Kárpát-medence különböző területeiről való gyerekek ne csak Magyarországra jussanak el, hanem mondjuk, az erdélyiek a Felvidékre, a felvidékiek Kárpátaljára, kárpátaljaiak a Vajdaságba, és így tovább, hogy hajszálerekkel tudjuk átszöni az egész Kárpát-medencét.

A diaszpóra tekintetében a Kőrösi Csoma Sándor-program és a volt Osztrák-Magyar Monarchia területén pedig a Petőfi Sándor-program keretében a diaszpóra- és szórványközösségekben jelen vagyunk a mindennapokban, legalább 270 állandó helyszínen.

Egyházi tekintetben mintegy 1600 külföldi templom, parókia, plébánia épült újjá vagy építettünk újat.

A sport tekintetében határtalanná tettük a magyar sportot, számos sportfejlesztés van a futballtól a jéghekiig, és a magyar sporteseményeken általánossá vált a Kárpát-medencei szintű részvétel, ez is a nemzetegyesítés jegyében.

Ami egyfajta paradigma-előrelépésnek is mondható, hogy a szokott támogatási formákon túlmenően a gazdaságfejlesztés nagyon komoly összegeket kapott. Több ezer külföldi magyar vállalkozásnak nyújtottunk szakmai és anyagi támogatást, és elmondhatom azt, hogy egy forint külföldön elköltött gazdaságfejlesztési támogatás legalább két forinttal növeli meg a Kárpát-medence adott térségének a GDP-ben mért gazdasági teljesítményét, és a közgazdászok szerint forintként körülbelül 50 fillérnyivel hozzájárul a magyar GDP növekedéséhez is. Tehát ha van win-win - győztes-győztes - szituáció, akkor az a gazdaságfejlesztés, mert jó az ott élő magyarságnak, mert legalább végre egyszer száz év után előny az, hogy magyar; jó az ott élő többségi nemzethez tartozóknak, hiszen őneki is egy megnövekedett munka- és életlehetőség; jó

a többségi országnak, tehát az adott utódállamnak, mert végül is az ő gazdaságába történik investíció; és jó a magyar gazdaságnak, mert ez egyfajta expanziója a magyar gazdaságnak.

Az önkormányzatok tekintetében pedig befejezésül hadd mondjam el azt, hogy több mint 1200 magyarországi és külföldi magyar település testvértelepülési kapcsolatának a kialakítását támogattuk, ezzel megint csak hajszálgökökkel átszöve és összekapcsolva a Kárpát-medencét.

Az elmúlt egy év tekintetében pedig szintén adnék egy rövid összefoglalást, csak a legfontosabb események tekintetében. 2020-at az erős magyar közösségek éveként kezeljük. Ugye, minden évben meghirdetünk egy évet, az óvodásokkal kezdtük, kisiskolások, szakképzés, gazdaság, volt minden; és most a Magyar Állandó Értekezlet döntése értelmében 2020 az erős magyar közösségek éve. Sikertörténetekkel, személyes és közösségi történetekkel a www.kulhonimagyarok.hu oldalon ismerkedhetnek meg az érdeklődők; ezzel vonzó példát nyújtunk a sikeres történetekből.

A járványhelyzet miatt egyetlen nemzetpolitikai programot sem szüntettünk meg. A Nemzetpolitikai Államtitkárság átalakította a programjait: az online tér adta lehetőségeket kihasználva, új színtereket nyitottak és új felhívásokat hirdettek.

A Magyar Állandó Értekezlet és a Magyar Diaszpóra Tanács 2020. évi ülése november 26-án, a világjárvány miatt online módon lesz megrendezve.

A „Szülőföldön magyarul” program tekintetében a 2018-19-es tanévben 224 ezer külföldi magyar óvoda és iskola anyanyelvű oktatását támogattuk. A kérelmek benyújtásának időszakát 2020. október 30-áig meghosszabbítottuk a járványra való tekintettel.

A diaszpórában a hétfégi magyar iskolák működéséhez és fejlesztésük megvalósításához a diaszpóraszervezeteknek pályázati felhívás keretében lehetőséget biztosítottunk, hogy ők mondják meg, mire van szükségük. Februárban harmadik alkalommal szerveztük meg a hétfégi magyar iskolák találkozóját, amelyre már több mint 110 intézményvezető és oktatási felelős érkezett a diaszpóra különböző szervezeteitől. A győri Széchenyi István Egyetem keretében és annak közreműködésével új online tananyagmegosztó felületet hoztunk létre a hétfégi magyar iskolák oktatói számára.

Talán még a Határtalanul! programról érdemes megemlékeznünk. Eddig több mint ezer kiránduláson mintegy 400 ezer anyaországi diák juthatott el valamelyik külföldi régióba a Kárpát-medencében. Most lehetővé tesszük a járványhelyzet miatt elmaradt kirándulások megvalósítását, 2021. június 15-éig hosszabbítottuk meg a támogatott kirándulások határidejét, de amennyiben a járványhelyzet indokoltá teszi, készek vagyunk további hosszabbításra. Az is szép dolog, hogy a Határtalanul! vetélkedők és a nagy nyári Határtalanul! vetélkedő keretében több mint 100 ezer diákot értünk el.

A támogatási formák tekintetében a legjelentősebb a nemzeti jelentőségű intézmények és programok támogatása, hiszen ez teszi kiszámíthatóvá az intézmények és a programok fenntartását. Már 83 nemzeti jelentőségű intézményünk van, és 12 nemzeti jelentőségű program keretében további 170 intézmény és szervezet programjának fenntartható működését biztosítjuk.

A Petőfi Sándor-program és a Kőrösi Csoma Sándor-program keretében immár 224 ösztöndíjasunk van, 150 KCSP-s és 74 Petőfi-programos ösztöndíjas teljesített szolgálatot. A járványhelyzet miatt 2020 szeptemberétől nem indultak ösztöndíjasok. Az új programszakaszra való jelentkezés csak akkor nyílik meg, amikor az ösztöndíjasok biztonságos kiutazását az egészségügyi helyzet lehetővé teszi.

A Mikes Kelemen-program tekintetében a hazatért dokumentumok Kárpát-medencei közgyűjteményekbe való eljuttatása folytatódik. Az arányok érzékeltetésére mondom, hogy 5466 láda veszélyeztetett emigrációs hagyaték érkezett haza.

Kárpátalja mint a legvesélyeztetettebb nemzetrészt tekintetében speciális szociális csomagokat biztosítottunk az ott élők támogatására. 2019-ben több mint 15 ezer, nemzetpolitikai szempontból fontos munkát végző személy, pedagógusok, művészeti iskolákban dolgozók, egészségügyi dolgozók, egyházi személyek, újságírók, színészek, kulturális intézmények munkatársai részesültek egyszeri pályázati támogatásban. 2020-ban két újabb pályázati kategóriával bővült a csomag: egyszeri éves támogatásban részesülnek a gyermekotthonok dolgozói, illetve a sportiskolákban vagy utánpótlás-nevelést, -fejlesztést végző alapítványban magyar gyerekekkel foglalkozó oktatók és edzők. Az idei pályázatok elbírálása még folyamatban van.

Az önkormányzatok tekintetében a Kárpát-medencében 1200 magyarországi és külföldi magyar település testvértelepülési kapcsolatának kialakítását támogattuk, és ezzel lényegében minden Kárpát-medencében élő magyart valamilyen formában ezen keresztül is elértünk.

A helyzet az, hogy a különböző programok, akár a honosítás tekintetében, akár a különböző identitásmegőrző támogatások tekintetében, akár a gazdaságfejlesztés tekintetében olyan átfogó és olyan cizellált, hogy ha most belekezek a felsorolásába, akkor belátható időn belül nem fejezzük be. Már többször beleestem ebbe a bűnbe, és figyelmeztettek is, hogy a múltkor is majdnem egy órát beszéltem, előtte meg másfél órát. Ezért aszketikus önmérsékletet tanúsítva, az intelmeket megfogadva, idén ezt a vázlatos felsorolást elmondva megköszönöm a figyelmet, azzal, hogy a kérdések megválaszolása talán jobban specializálja, specifikálja a témát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, miniszterelnök-helyettes úr. Köszöntöm az időközben megérkezett Szászfalvi László alelnök urat és Keresztes László Lóránt frakcióvezető urat a bizottsági ülésen.

A bizottság tagjaié a szó, kérdések, vélemények hangozhatnak el. *(Jelzésre:)* Elsőként Balczó Zoltán képviselő úré a szó.

Kérdések, vélemények, reflexiók

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Szerencsére műszaki pályára mentem, villamosmérnök vagyok, így elsőre sikerült a mikrofont bekapcsolni. *(Derűlttség. - Dr. Semjén Zsolt: Gratulálok. - Derűlttség.)*

Komolyra fordítva a szót, megköszönöm miniszterelnök-helyettes úr áttekintését, és azt is, hogy rövidre fogta, ugyan nem csak erre az évre tért ki az éves beszámolóban, hanem egy hosszabb periódusra. El kell mondanom, hogy magam az Orbán-kormányok politikájával kapcsolatban, azzal, amit a határon túli magyarság identitásának megőrzéséért megtett, elismerésemet fejezem ki. Nyilván a közelmúltban volt több olyan kérdés, kritika, amelyet volt módomból Potápi Árpád államtitkár úrnak felvetni, meg még ehhez kapcsolódóan külügyminiszter úrnak is lesz egy beszámolója, de mivel ön összegző módon beszélt az elmúlt tíz évről, sőt beszélhetünk akár az első Orbán-kormányról, amikor abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy Németh Zsolt felkérésére az Illyés Közalapítvány kurátora voltam; tehát egy ilyen áttekintésnél én az egészen a kritikájával nem akarok foglalkozni, de mivel éves beszámoló, egy, számomra nehezen megérthető ügyet szeretnék felvetni. Lehetséges, hogy a téma a miniszterelnök-helyettes úr számára nem ismeretlen, mert az erdélyi, romániai helyhatósági választásokkal kapcsolatban, ebben az ügyben egy azonnali kérdéssel fordultam önhöz, aminek a megválaszolását Potápi Árpád

államtitkár úrra bízta; majd a választások után egy napirend előtti felszólalásom volt, amelyre Orbán Balázstól kaptam választ - így ezt most személyesen is meg tudom tenni.

Őn a helyhatósági választások előtt egy videóüzenetet küldött a romániai magyarságnak, amelynek a lényege vagy legfontosabb mondanivalója az volt, ami szó szerint is elhangzott, hogy az RMDSZ az egyetlen olyan politikai szervezet, amelyik képes a magyar érdek védelmére. Nyilván kampány zajlott, helyhatósági választás, magyar pártok között; ez meg is jelent, ahogy érthető, az RMDSZ honlapján, én ott hallgattam, néztem meg. Csak zárójelben mondom, hogy amikor 2008-ban a Fidesz erőteljesen kampányolt a Magyar Polgári Párt mellett, akkor Markó Béla, az RMDSZ elnöke ez ellen tiltakozott, és azt hiszem, jogosan, mert egy hallgatólagos megegyezés azért volt a politikai pártok között, hogy ne Budapestről mondjuk meg, hogy mi a jó a határon túli magyaroknak. Én úgy érzem, hogy ezt a le nem írt elvet ön megsértette ezzel. Mert ha azt mondta, hogy az RMDSZ az egyetlen olyan szervezet, ezzel azt is állította, hogy a Magyar Polgári Párt, amelynek tiszteletbeli elnöke Kövér László, és az Erdélyi Magyar Néppárt, amelynek védnöke Tőkés László, vagy a kettőjük szövetsége, az Erdélyi Magyar Szövetség nem képes arra, hogy a magyarság érdekeit képviselje. S hangsúlyozom, hogy önnek ez a felhívása természetesen tömbmagyar területekre is vonatkozott, ahol a magyar győzelem biztos volt, és ez azt jelentette, hogy ott se legyen verseny az RMDSZ és az említett politikai pártok vagy független jelöltek között, akkor se, ha az adott esetben előzőleg jól teljesített. Egyébként államtitkár úr is megerősítette ezt - tehát egy kormányzati felfogást érzek e mögött -, amikor a Sapientia online évnnyitója alkalmával elmondta, hogy egy külhoni magyar közösség nem bír el több etnikai pártot, illetve az én kérdésemre válaszolva annyit mondott: mi arra hívtuk fel a figyelmet, hogy szerintünk akkor választanak jól az erdélyi magyarok, ha az RMDSZ-re szavaznak. Nos, Tőkés László az ezzel kapcsolatos kritikáját úgy fogalmazta meg röviden: hiszem azt, hogy a romániai magyaroknak nemcsak szavazni, hanem választani is joguk van.

Azonnali kérdésemre adott válaszában egyébként államtitkár úr, kimondatlanul, de azonosíthatóan Tőkés Lászlót nemzetárulással vádolta. Lehetnek kritikai vélemények, valóban, de úgy érzem, hogy a „nemzetáruló” szó használatát azért nagyon meg kellett volna válogatni; ő maga valóban magára értette, és úgy reagált: engem mind ez eddig csak a román titkosszolgálat, a Securitate nemzetárulózott le.

Most térjünk át arra, hogy milyen tanulsággal szolgáltak a szeptember 27-ei választások. Ami nyilvánvaló és mindenki tudta: az RMDSZ a legnagyobb politikai erő, érdekképviselő az erdélyi magyarság számára, és ez az eredményekben is megmutatkozott. Én magam a felszólalásomban világossá is tettem, hogy semmi módon senkit nem kívánok eltántorítani az RMDSZ-re való szavazástól, csak azt a véleményemet hangsúlyoztam, hogy egy helyhatósági választáson tömbmagyar területen azért meg lehetne adni a lehetőséget, pontosabban a nem direkt ellenkampányt a többi párttal szemben. Egyébként nyilván nagyon nagy siker Soós Zoltán megválasztása Marosvásárhelyen, ennek mindenki örül. Tudom, hogy az RMDSZ a maga aktivistáival mennyit tett hozzá ehhez az eredményhez, és sok szempontja van, hogy húsz év után újra magyar polgármester van. Ebben talán az is szerepet játszott, hogy a múltkor RMDSZ-színekben indult, most pedig függetlenként, valamennyi magyar pártnak a támogatásával.

S még annyit hadd tegyek hozzá a statisztikához - ami egyébként, nyilván, ha erre utalni fog, mutatja az RMDSZ rendkívül magas támogatottságát -, hogy Udvarhelyszék városaiban, Székelyudvarhelyen, Székelykeresztúron, Szentegyházán, Baróton nem RMDSZ-es polgármestert választottak, részben függetlent, részben az Erdélyi Magyar Szövetségben induló pártokat. Ezért most csak annyit szeretnék kérdezni, hogy amikor kifejezte az erdélyi magyar közösség, hogy azért ő nem csak egy

pártot kíván támogatni, azzal, hogy ilyen fontos városokban, mint említettem, nem RMDSZ-es képviselőt meg tanácsnokokat választott meg, kérdezem, miniszterelnök-helyettes úr utólag is helyesnek tartja-e ezt a kampányba való ilyen erőteljes, direkt beavatkozást. Mert ha ön azt mondja, hogy ezt utólag is helyesnek tartja, akkor zárszóként, visszautalva arra, hogy mi csak arra hívtuk fel a figyelmet, hogy az, hogy szerintünk akkor választanak jól az erdélyi magyarok, ha az RMDSZ-re szavaznak, az azt jelenti, hogy Székelykeresztúron például, ahol az Erdélyi Magyar Szövetséghez tartozó polgármester lett, ön most azt mondaná, ha utólag is fenntartja, hogy önök, tisztelt honfitársak, rosszul választottak, mert nem az RMDSZ-re szavaztak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Gyűjtsük össze a további kérdéseket... *(Jelzésre:)* Melyiket választja, miniszterelnök-helyettes úr? *(Dr. Semjén Zsolt: Válaszolnék talán.)* Tessék! Miniszterelnök-helyettes úr, akkor öné a szó.

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: *(Hangosítás nélkül:)* Nagyon szépen köszönöm...

ELNÖK: Ismét kérnénk szépen a mikrofont bekapcsolni. Köszönöm.

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Próbálom...

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Nem történik semmi? Egy lámpácskának kell égni. Én annyira kíváncsi vagyok a válaszra, miniszterelnök-helyettes úr! *(Derűltség.)*

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Na, most. Köszönöm szépen. Ebből is látszik, hogy jó volt az, hogy tényleg csak egy nagyon vázlatos áttekintést adtam, mert mindegyik pontja a nemzetpolitikának olyan, hogy tartalmilag egy óra komoly beszélgetést megér szinte minden egyes eleme.

Először is, köszönöm a képviselő úrnak, hogy szóba hozta ezt a kérdést, mert valóban egy nagyon fontos kérdése az erdélyi magyarságnak. Én fönntartom az álláspontomat, és meg is próbálom megvilágítani, hogy miért gondolom ezt. Csak ezt egy kissé szélesebb kontextusba kell helyezni, ezért elnézést kérek, de amilyen aszketikus rövidegességgel próbálkoztam az elején, ezt most picit hadd fejtsem ki.

Erdély esetében azt kell szerintem metsző élességgel látnunk és ebben egyetértenuünk, hogy ha az RMDSZ egyszer megroppan és kiesik a bukaresti parlamentből, oda nem egy másik magyar párt fog bekerülni, hanem senki. És az fog történni, hogy az erdélyi magyar értelmiség be fog integrálódni a román pártokba, a székelyföldi polgármesterek pedig, azért, hogy forráshoz jussanak, be kell majd álljanak valamelyik fanarióta láncba, hogy az önkormányzatoknak forrást tudjanak szerezni. Tehát minden ellentétes az erdélyi magyarság érdekével, ami az RMDSZ-t gyengíti. Mert az RMDSZ-en kívül nincs olyan politikai szervezet, amelynek bármilyen esélye lenne arra, hogy a parlamentbe be tudjon kerülni. Ezt nem a Fidesz vagy a KDNP vagy a magyar pártok vagy akár a magyar parlament döntötte el, hanem az erdélyi választók. Igaza van képviselő úrnak, hogy volt idő, amikor a Fidesz inkább a Magyar Polgári Pártot támogatta, volt idő, amikor az Erdélyi Magyar Néppártot; megjegyzem, én mindig RMDSZ-párton voltam, de ez most az ügy szempontjából mindegy. Voltak hangsúlyok, és természetes is, hogy ahogy a parlamentben is vannak különböző szimpátiák a határon túli politikai szereplőkkel kapcsolatban, ugyanúgy a Fidesz és a KDNP szövetségén belül is vannak különböző szimpátiák. De egy dolog ténykérdés: az erdélyi választók eldöntötték, hogy parlamentbe jutási esélye egyedül, kizárólagosan és

csakis az RMDSZ-nek van. És innen kell visszafelé fejteni a gondolatainkat, mert a kulcskérdés az, hogy az RMDSZ bent legyen a bukaresti parlamentben, és ha lehet, akkor kormányon legyen, mert akkor tudja a magyarság érdekeit képviselni. És még egyszer hangsúlyozom, ezt nem mi döntöttük el, hanem az erdélyi választók.

Mit állítottam? És az állításomat fönntartom: hogy az RMDSZ az egyetlen olyan párt, szervezet, érdekképviselő, amelyik képes megvédeni - ezt a szót használtam: megvédeni - az erdélyi magyarságot. Lehetnek kisebb pártok, lehetnek szervezetek, egyesületek, elkötelezett, lelkes emberek, de intézményes formában a magyarságot megvédeni csak az RMDSZ tudja, egész egyszerűen, mert ő képviseli azt az erőt és azt a befolyást, amely tárgyalópartnerré teszi a román politikumban. Ez megint egy ténykérdés, egyszerűen a választási eredményekből, történetéből és az erejéből kifolyólag; még egyszer mondom: ténykérdés, hogy megvédeni magyar embereket és magyar csoportokat az RMDSZ-en kívül más aligha tud Romániában.

Az egy más kérdés, és abban egyetértek képviselő úrral, hogy az a magyar nemzeti érdek, hogy ennek az előbb elmondott gondolatsornak a tükrében az RMDSZ-nek is olyan irányba szerencsés fejlődnie, hogy a szövetségi jellege erősödjön, visszatérjen, és integrálja magába azokat az integrálható magyar politikai erőket és felfogásokat, amelyek nem teljesen egyeznek az RMDSZ fősodrával. Hiszen egy kisebbségi pártnak lehet egy ideológiai-szellemi fősodra, és szükséges is, hogy legyen - ez egyébként az RMDSZ esetében a kereszténydemokrácia, ezért is van az Európai Néppártban -, de nyilvánvaló, hogy az erdélyi magyarság sokszínű: vannak baloldaliak, vannak liberálisok, vannak radikálisok, és ahhoz, hogy be tudjunk kerülni a bukaresti parlamentbe, minden magyarnak a szavazatát be kell gyűjteni az RMDSZ-listára. Következésképpen ez akkor lehetséges, ha az RMDSZ integrálni tudja a fősodrától eltérő felfogásokat és hangsúlyokat. Tehát az állításom az, hogy az RMDSZ-nek van realitása a parlamentbe való bekerülésre, következésképpen az RMDSZ-t kell támogatni; következésképpen minden ellentétes a magyarság érdekével, ami gyengíti az RMDSZ-t. Viszont az RMDSZ-t is abba az irányba kell bátorítani, hogy minél inkább a szövetségi jellege érvényesüljön, és integrálja a kisebb politikai csoportokat és pártokat is és a fősodrától eltérő felfogásokat is. Ami egyébként szépen halad, hiszen a december 6-ai választásra létrejött a megállapodás: egy ember a Néppárttól, egy ember a Polgári Párttól befutó helyen lesz az RMDSZ listáján, mégpedig olyan személyek, akikkel az RMDSZ vezetése együtt tud működni. Tehát ez a fajta egység, amiről én beszélek, megvalósult.

Csak szeretném itt jelezni, hogy Potápi államtitkár úr nem mondta azt, hogy Tőkés László nemzetáruló lenne, még csak hasonlót sem. Ő azt a politikai szituációt értelmezte, hogy ha van egy esélyes jelölt, és az esélyes jelölttel szemben elindul egy esélytelen jelölt, és az az esélytelen jelölt elviszi a szavazatokat, és ezáltal nem a magyar jelölt jut be, hanem egy román jelölt, erre használta ő a „nemzetárulás” kifejezést, nyilván egy, hogy mondjam, érzelmileg fűtött állapotban, ami egyébként az adott szituációban érthető. De még egyszer mondom, nem hogy Tőkés Lászlóra, hanem egyetlen erdélyi magyarra sem állította ezt, hanem egy politikai szituációra használta ezt a kifejezést.

Egyébként Tőkés Lászlóval - mint szinte mindenkinek - vannak vitáink, de ahhoz kétség nem férhet, hogy Tőkés László, aki a romániai forradalom hőse, bent van a magyar pantheonban. Ezáltal egyébként a történelem a politika fölé emelte - magánvéleményem, hogy kár, hogy nem maradt meg ott. De mindenesetre ő a magyar történelemnek a része, a magyar pantheonban van a romániai forradalomban játszott szerepéből kifolyólag. Megjegyzem, hogy nekem Markó Bélával több vitám volt, mint Tőkés Lászlóval, de ebből nem következik semmi. Markó Bélával azért tudunk végeredményben együttműködni, mert a legfontosabb kérdésben mindannyian

egyertünk: ez pedig az etnikai alapú magyar politika. És ezt Markó Béla soha nem vonta kétségbe, holott a honosítástól kezdve legalább száz..., ez talán túlzás, de mondjuk, tíz fontos kérdésben volt már vitánk. Tőkés Lászlóval legfeljebb öt kérdésben. De ez nem változtat azon, hogy vitáink lehetnek.

De ténykérdés, hogy az RMDSZ tudja integrálni a magyarságot, ezért az RMDSZ-t kell erősíteni, és arra biztatni, hogy minél szélesebben valóban integrálja is a különböző felfogásokat a magyarságon belül. És az valóban úgy van, hogy az önkormányzati választások fényesen igazolták az RMDSZ politikájának a sikerét, hiszen mégiscsak a legfontosabb frontvárosokat megnyertük, ahogy ön is említette: Marosvásárhelyt, Szatmárnémetit; vagy hogy négy megyében is magyar elnök van, ami óriási siker, tehát nemcsak Hargita és Kovászna megyét, a két székely megyét, hanem a félig székely Maros megyét is sikerült megnyernünk, és Szatmárban is nagy győzelmet arattunk.

Udvarhelyről azért érdemes egyetlen mondatot mondani, mert ott sajnos a magyar politikai erők széthúzása következtében magán az anyaszéken egy olyan szerencsétlen helyzet állt elő, hogy a jelenlegi polgármester, aki a korábbi polgármester is volt, és akinek nyilván nagy támogatottsága van a városban, miután az ő szervezetét nem jegyezte be a román bíróság, egy román vegyes párt színeiben indult. Én nem akarok itt a Duray-Tőkés levélváltásba belebonyolódni, mind a két oldalon van persze igazság. Ezt a magyar pártok elszerencsétlenkedték Udvarhelyen. Azért érzem veszélyesnek ezt a precedenst, mert ha egyszer átszavaznak, még ha akár csak ilyen áttételes módon és szükségmegoldásként, vagy hogy mondjam, szinte egy ilyen pótlékszerűen egy román vegyes pártra, ha ez egyszer megtörténik, akkor már könnyebben megtörténik másodszer, harmadszor, és így tovább. És azt gondolom, az erdélyi magyarságra a legnagyobb veszélyt az jelenti, amikor román pártra szavaznak át. Mert a tapasztalat az, hogy a román pártok néha megpróbálnak magyar szavazókat szerezni, de amikor a magyarság képviseléről volna szó, akkor azt rögtön el is felejtik.

Tehát mindent összefoglalva: az RMDSZ-t nem azért támogatjuk, mert azt gondolnám, hogy az RMDSZ minden ízében maga a tökéletesség - egyetlen politikai pártra sem lehet ezt elmondani, sőt a politikának bizonyos értelemben lényege a tökéletlenség, és az „ahogy lehet” szükségmegoldások -, de az ténykérdés, hogy az erdélyi választók akarataiból az RMDSZ-nek van esélye a parlamentbe való bejutásra, az RMDSZ-nek van ahhoz politikai ereje, hogy képes legyen megvédeni magyar közösségeket és magyar embereket, és ezért minden javára válik a magyarságnak, ami az RMDSZ-t erősíti, és minden kárára válik, ami az RMDSZ-t gyengíti. Ennek nem mond ellent az, hogy természetesen minden magyarnak joga van a saját politikai felfogásához, és szerintem is az a szerencsés, ha az RMDSZ-szel meg tudnak állapodni, és az RMDSZ fősodratól eltérő különböző politikai felfogások, miként az erdélyi magyarság is sokszínű, helyet kapnak és integrálódni tudnak az RMDSZ-ben, annak szövetségi jellegét erősítve. Köszönöm szépen. Bocsánat, hogy ilyen hosszú voltam; megígérem, hogy többet nem leszek ennyire hosszú, de fontosnak éreztem, hogy erre részletekbe menően válaszoljak.

ELNÖK: Köszönjük szépen. További kérdések, vélemények? *(Jelzésre:)* Bencsik János képviselő úr!

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel üdvözlöm miniszterelnök-helyettes urat. Ha megengedi, miniszterelnök-helyettes úr, ön is nem az elmúlt egy év, hanem az elmúlt tíz év nemzetpolitikájának az áttekintésével vagy értékelésével kezdte, én is itt folytatnám.

Ha végigtekintünk az elmúlt tíz év nemzetpolitikáján és az elvégzett kormányzati munkán, az ennek nyomán megvalósuló eredményeken, akkor azt kell hogy mondjam, és talán túlzás nélkül mondhatom, és talán ellenzéki képviselőként hitelesen is mondhatom, vagy érdek nélkül, hogy egy grandiózus és nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő teljesítményt nyújtott a magyar kormány. Minden fejlesztés, támogatás, a kultúra, az anyanyelvhasználat, a hitélet terén végzett munkák, a családtámogatások és minden egyes olyan terület, ahol a magyar állam hangsúlyosan jelenített meg érdeket vagy konkrét anyagi támogatást nyújtott, annak az elmúlt tíz évben most már látjuk a gyümölcseit; a sport területét kihagytam, ami szintén idetartozik.

Az elmúlt tíz évben szerintem két kulcsfontosságú mozzanat volt az említett támogatások volumenének növekedésén túl: az egyik a gazdaságfejlesztési programok, amelyek most kiteljesedtek; még van egy-két elmaradt terület, így a Partium egypár része, ahol nem látjuk még pontosan, vagy nem értünk a végére a fejlesztéseknek, de ez túlzás nélkül egy történelmi program volt. A másik pedig a diaszpóra magyarságának a támogatása; miniszterelnök-helyettes úr említette a hétvégi magyar iskolák felkarolását, illetve azt a koncepcióváltást, hogy a Kárpát-medencei magyarságot a már sokszor hivatkozott „világnemzet vagyunk” jegyében valóban kiterjesszük a klasszikus, régi diaszpóramagyarságra és az újonnan elvándorolt magyarságra is. Azt gondolom, ez az elmúlt tíz év ebből a szempontból egy sikertörténet.

Amit hiányoltam a beszámolóból, az az autonómia, az önrendelkezés kollektív jogi keretének az említése. Ha kicsit távolabbra tekintünk, és nemcsak a mögöttünk lévő tíz évet, hanem az előttünk álló tíz évet vagy száz évet vizsgáljuk, akkor mindazon eredmények, amelyeket sikerült elérni a Kárpát-medencében, én látom a veszélyét, hogy az kedvezőtlen körülmények esetén akár a visszájára fordulhat. Mire gondolok? Ugye, a külhoni magyar közösségek nagyon nagy segítséget kaptak ahhoz, hogy a helyi identitásbeli küzdelmeiket és a szellemi-kulturális gyarapodásukat tudják növelni, de ez óhatatlanul létrehozott egyfajta függelmi viszonyt is az anyaország részéről. Kérdés az, hogy ha az anyaország nem lesz olyan helyzetben gazdasági erejénél fogva, hogy ilyen mértékű támogatást tudjon nyújtani, akkor mi lesz ezekkel a közösségekkel. Kérdés az, hogy ez az önkéntelenül is, szándékos vagy szándékolatlan függővé tétel nem csökkenti-e az önellátásra, az önszerveződésre, az önrendelkezésre való igényt és hajlamot vagy az ez ügyben való proaktivitást. Mert ha minden évben érkezik és kiszámíthatóan és egyre nagyobb mértékben érkezik a támogatás az anyaországtól, akkor én nem vagyok rászorulva arra a fajta lobbitevékenységre, gazdasági saját lábra állásra, különböző módokon való önszegélyezésre - és itt nemcsak arra gondolok, hogy Bukarestben hogyan kell pénzért kilincselni, hanem a különböző közalapítványi formákban és minden más formában megvalósuló önszegélyezési formákra -, amiről nem állítom azt, hogy leépült vagy leépülőben van, de mindenesetre látom annak a veszélyét, hogy ha nem figyelünk oda, akkor hosszú távra, bármennyire is jót akarunk, ennek megvannak a veszélyei.

Nem tudom kikerülni, és mivel politikai vitát nem akarok kinyitni, ezért csak széljegyzetként tenném hozzá, hogy azért látjuk azt, hogy a nagyarányú támogatásokért cserébe a magyar kormány igenis megkéri ennek az árát a politikai támogatásban. Tehát látjuk azt, hogy ezek a közösségek és ezek a politikai szervezetek, civil szervezetek a magyar kormány számára fontos választási helyzetekben azért igenis oda kell álljanak nemcsak összmagyar ügyek mellé, hanem politikai ügyek mellé is, választások során is, ami a kormánynak fontos. De nem kinyitva egy hosszú vitát, ezt nem szeretném részletesen kifejteni, de idekívánkozik, hogy ha már az eredményekről beszélünk, akkor erről is szót ejtsünk.

Az autonómia kapcsán is azt szeretném mondani, hogy ott van Dél-Tirol példája. Dél-Tirolban, ugye, az történet, hogy a dél-tiroli önrendelkezésnek először a jogi kereteit

hozták létre, és amikor ezek a jogi keretek megvalósultak, akkor jött a nagy gazdasági segítség az ötvenes-hatvanas években. Itt most picit úgy látom, mintha fordítva állnánk: először megadjuk a gazdasági segítséget, de cserébe lemondunk vagy megspóroljuk azt a diplomáciai küzdelmet, ami ahhoz lenne szükséges, hogy ennek a jogi intézményi keretei is meglegyenek. Nem biztos, hogy ez túlfeszíti a politikai viták kereteit, de én komolyan tartok attól, hogy intézményes keretek nélkül sajnos a gazdasági támogatás nem lesz elég.

S kell itt beszélni még egy ügyről: a Székely Nemzeti Tanácsnak volt egy európai polgári kezdeményezése az őshonos régiók kiemelt uniós támogatásáról. Ezt az aláírásgyűjtést egyszer már meghosszabbították, most még egyszer meghosszabbítják, tehát nincs még minden veszve, de ha összességében nézem, ez sajnos politikai értelemben mégiscsak egy kudarc. És itt szerintem nem lehet megkerülni a magyar kormány felelősségét sem, mint a legtöbb erőforrás fölött diszponáló szervezetét, amelynek a leginkább rendelkezésre állnak az anyagi erőforrások, a médiaháttér, a nemzetközi, uniós kapcsolatok. Én azt gondolom, most már másfél év alatt, úgy, hogy ennek a nagy része egyébként még a Covid-járvány előtti időszak volt jóval, hogy nem sikerült összegyűjteni a kellő számú aláírást, az egy komoly fekete pont vagy hiány, és felveti a kormányzat felelősségét. Például olyan ügyekben, hogy itt van például, csak Lengyelországot emelném ki, Lengyelországnak van 40 millió lakosa, 38 250 aláírás kell ebből az országból, és megnéztem ma délután, hogyan állunk most Lengyelországban az aláírásokkal: 942 darab aláírás jött Lengyelországból. Ha annyira példásan jók a magyar-lengyel kapcsolatok, politikai szinten, gazdasági szinten, én nem gondolnám, hogy meg kellene erősökölni a lengyel partnereinket, a magyar kormányának a lengyel szövetségeseit ehhez; azt gondolom, egy kicsit nagyobb odafigyeléssel vagy ösztökéléssel vagy ráhatással például ilyen esetekben jelentősen lehetett volna segíteni ennek az aláírásgyűjtésnek az ügyét, ami tényleg hosszú-hosszú évtizedek óta az első olyan szimbolikus győzelem lehetne, amely nagy fegyvert kovácsolna és adna nemcsak az erdélyi magyarság, hanem minden külhoni magyarság önrendelkezési törekvésében. Ennyit általánosságban.

A részletekbe menően, nagyon gyorsan, csak felsorolásszerűen, hogy ne éljek vissza miniszterelnök-helyettes úr idejével: sportközvetítések - visszatérő témánk. A tavalyi évi meghallgatáson miniszterelnök-helyettes úr részletesen ismertette, hogy ennek milyen bonyolult jogi, politikai ütközőzónái vannak, és gondolom, nem is változott ez ügyben semmi az elmúlt egy évben, tehát ezek az akadályok ugyanúgy tornyosulnak. De ön tavaly azt ígerte, és most idézném a szó szerinti jegyzőkönyvet a tavalyi bizottsági ülésről: „Az Igazságügyi Minisztérium dolgozik ennek a jogi lehetőségein, hogy az információs szabadságból levezetve, és hangsúlyozom, hogy nemcsak a sport, hanem például a kultúrához, az anyanyelvű kultúrához való hozzáférés tekintetében van egy lehetőség, ami még jogilag egy bizonyos rendezetlen terület, hogy az országot virtuálisan felfogni, és azt mondani, hogy aki magyar állampolgár, annak a magyar alkotmányból következően joga van a kulturális, sport- és egyéb információkhoz való hozzáféréshez, és ezt egy kvázi virtuális Magyarországon keresztül biztosítani.” (Dr. Semjén Zsolt: *Így van.*) Jelentős sportesemények, összemzeti szempontból fontos sportesemények történtek a közelmúltban is; ez visszatérő probléma. Van-e esetleg bármi előrelépés ez ügyben, vagy ebben a tavalyi évben említett előrehaladásban van-e bármilyen remény, amit fel tudnánk esetleg mutatni a külhoni magyar közösségeknek?

Erdély kapcsán Balczó Zoltán képviselőtársam már felhozta itt az általam is rendkívül problémásnak tartott distinkciót az erdélyi magyar politikai szervezetek körében, ezt nem idézném újra.

Itt van egy Trianon-törvény, amelyet a román parlament november 3-án ismét elfogadott. Ha ezzel nem tudunk mit kezdeni, azt bizonyos tekintetben el tudom fogadni, de ha esetleg van bármi politikai lobbizás mögött, hogy ezt visszacsináljuk vagy puhítsuk vagy finomítsuk, vagy a magyar kormány ki tud járni bármit is, ha van olyan információ esetleg, amit megosztana esetleg vagy megoszthatónak vél miniszterelnök-helyettes úr, akkor azt kérem, ezt tegye meg.

Potápi államtitkár úrtól már kérdeztem a meghallgatásán a BGA-s pályázatok elszámolását. Itt egy olyan választ kaptam, hogy tekintetbe fogják venni a Covid-járvány miatt megnehezült elszámolási, projektmegvalósítási problémákat. Igazából csak megerősítést szeretnék kérni miniszterelnök-helyettes úrtól, hogy ez valóban így lesz-e, és azok a civil szervezetek, sportegyesületek, kulturális egyesületek, amelyek önhibájukon kívül nem tudtak most megvalósítani rendezvényeket, vagy nem olyan formában tudták megvalósítani, vagy nem tudtak elszámolni, vagy ki kellett tolni a projektmegvalósításukat, azok számíthatnak-e itt a BGA nagyvonalúságára.

Kárpátalja vonatkozásában szintén Potápi államtitkár úrnál rákérdeztem a KMKSZ-UMDSZ viszonylatra, de ezt megismételném, illetve feltenném önnek is. Ha Erdély kapcsán az a koncepció, hogy legyen egyetlen nagy magyar kisebbségi politikai közösség, amelyik integrálja az összes ideológiai és politikai spektrumát az ottani magyar közösségeknek, akkor ugyanez-e az irány Kárpátalján is? S ha ugyanez az irány, akkor azt úgy kell-e elképzelni, hogy az egyik párt teljesen alárendelődik a másiknak és beolvad, vagy pedig megpróbál a magyar kormány valamiféle kovásza lenni annak, hogy olyan fúzió vagy szoros együttmozgás, együttműködés jöjjön létre, amely mind a két félnek a megmaradását, pozícióit garantálja, de mégis valahogy a magyar önérvényesítési lehetőségeket javítja vagy erősíti?

Két vagy három konkrét kérdés még ide; az egyik a határátkelés könnyítése. Itt szintén Potápi államtitkár úr azt mondta, hogy itt inkább az ukrán félnél pattog a labda, tehát a magyar fél igazából érdekelt ebben, és meg is tesz mindent; az ukránok hibája az, hogy továbbra is többórás torlódások, sorok vannak az ukrán-magyar határátkelőknél. Én azért továbbra is ütném ezt a témát, mert rengeteg embernek, ingázónak a mindennapi életét, munkalehetőségeit állítja ez megoldhatatlan kihívások elé.

A másik pedig a Záhony-Csap közötti vonatközlekedés leállítása. Itt is szeretnék esetleg akár most a konkrét meghallgatáson vagy később valamiféle visszajelzést kapni, hogy ez mikor indulhat újra és milyen feltételekkel.

Illetve mit gondol miniszterelnök-helyettes úr, lesz-e Orbán-Zelenszkij találkozó a közeljövőben? Látjuk, hogy több magyar diplomatát is kitiltott Ukrajna egyoldalúan, meglehetősen barátságtalan gesztusként. Van-e esély arra, hogy ezt a dolgot sikerül oly módon oldani, hogy a két csúcsvezető találkozik, és valamiféle tárgyalás van-e kilátásban? Bár inkább Szijjártó miniszter úrhoz passzol ez a kérdés, de mivel most ön van itt, ezért önnek tudom ezt feltenni.

Felvidék kapcsán itt megint csak koncepciózus kérdés a magyar érdekképviselet támogatása, nem támogatása a magyar kormány részéről. Sokáig az MKP-ban volt minden bizodalma a magyar kormánynak, hogy sikerül sok-sok próbálkozás után a pozsonyi parlamentbe bekerülni. Látjuk, hogy ez a lehetőség sajnos most elúszott. Nincs magyar érdekképviselet Felvidéken, fájó módon. Van-e itt mozgástér? Tudom, hogy itt aztán nagyon mély frontvonalak vannak, tehát én ennek látom mindenféle személyi, politikai, szervezeti, a rendszerváltás koráig visszanyúló mély árkait, de ha esetleg van valami remény, ha vannak ez ügyben valami konkrét célok, tervek vagy pozitív dolgok, kérem, ossza meg velünk.

S végezetül, de nem utolsósorban Délvidék. Itt van egy nagyon friss ügy, ami rendkívül aggasztó; nem is tudom, a magyar sajtó nem fordít erre elég figyelmet, és

lehet, hogy talán még politikai szinten sem. Ugye, itt az 1944-45-ös vérengzések kapcsán kirobbanóban van egyfajta identitásháború, etnonacionalista háború és egy etnikai konfliktus is. Konkrétan arról van szó, hogy a szerb nacionalisták nagy erővel keresnek és sajnos találnak is olyan, jórészt magyar közösségek által állított emlékműveket, szobrokat, ahol a délvidéki vérengzések magyar áldozatainak nevei között szerepelnek egy-két helyen olyan magyarok is, akik részt vettek nagyon kemény etnikai tisztogatásokban. Ezt a szerb fél megpróbálja beállítani úgy, hogy a magyarok háborús bűnösöknek emelnek szobrokat és emlékműveket, és tiltakoznak ez ellen, főleg a szerbiai szocialisták - ezek több esetben a VMSZ által emelt emlékművek -, és az az interpretáció, hogy a magyar nyilasokról vagy szélsőjobboldali alakokról emlékeznek meg „a magyarok”, tehát értsd: a vajdasági magyarok. Megint visszautalok itt a lengyel-magyar jó példára az uniós aláírásgyűjtés esetén: ha már annyira sokat hivatkozott és példásan jó a magyar-szerb viszony, akkor nem lehetne-e odahatni a szerb félre, Vučić elnök úrra, hogy próbálják meg letékerni ezeket a hangokat, és próbáljanak már meg legalább nem támogatást adni, vagy legalább a saját házuk táján belül elmagyarázni, megértetni, horribile dictu, esetleg valamilyen felvilágosító kampányt indítani ennek érdekében, hogy nem arról van szó, hogy a magyar gyilkosokról emlékezzenek meg. Én annak a lehetőségét kevésbé látom megvalósíthatónak, hogy a magyar kormány elintézzé azt, hogy ilyen nevek ne kerülhessenek fel, hiszen ez nyilvánvalóan az ottani magyar közösség autonómiája, nem kell ebbe beleszólni, de legalább az odahatás szerintem fontos és jó lenne.

Szintén ide kapcsolódnak a délvidéki táblarongálások: tucatjával rombolják, firkálják, törlik össze a frissen, újonnan felállított magyar helységnévtáblákat, feliratokat. Van egy olyan új törvény, hogy fel kell újítani ezeket a táblákat; ahol ezt megteszik, ott ezt azonnal lefestik. Itt is én elvárnék és a délvidéki magyarok elvárnának a magyar kormány részéről egy nagyobbfajta fellépést a háttérben, és nem a háttérből és a szerb fél részéről.

Ennyi. Nagyon szépen köszönöm, ha válaszol a konkrét kérdésekre is.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Más kérdés? *(Balczó Zoltán: Csak egy rövid reagálást majd!)* Először Keresztes László Lóránt képviselő úr következik, aki még nem szólt. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Már nagyon hosszan hozzászóltak képviselőtársaim, Bencsik képviselő úr rengeteg kérdést tett föl, nagyon átfogó hozzászólást tett, aminek a jelentős részével egyetértek; Balczó képviselő úrnak is voltak már felvetései, kérdései, ezért én igen rövid leszek, és néhány, mondhatjuk, aktuális kérdést tennék fel.

Először is Kárpátalját érintően igen aggasztóak azok a kirohanások, amelyeket Ukrajnától látunk, aggasztóak és megdöbbentőek a vádaskodások és egyebek. Jól ismerjük ott a súlyos problémákat. A konkrét kérdésem az lenne, hogy hogyan látja miniszterelnök-helyettes úr, az oktatási és a nyelvtörvény kapcsán egy igazságosabb megoldásra törekvés folyamatában felálltak-e már azok a bizottságok, amelyekről szó volt, és van-e valamiféle, bármiféle pozitívnak tekinthető előrelépés az ügyben.

A következő kérdésem azzal kapcsolatos, hogy nagyon örömteli volt Marosvásárhelyen a történelmi siker, hogy húsz év után ismét magyar polgármester lehet; erről már beszéltek képviselőtársaim. A kérdésem, hogy az Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem magyar karának ügyében vagy ezzel kapcsolatban van-e valamiféle érdemi konzultáció, egyeztetés, vagy mik a kilátások.

Bencsik képviselőtársam már említette a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés ügyét. Abban vitatkoznék Bencsik képviselő úrral, szerintem ez egy óriási siker, tehát önmagában már, hogy idáig el tudott jutni ez a kezdeményezés, az már nagyszerű. Azzal viszont egyetértek, hogy kevesebbet látunk a magyar kormánytól az ügy mellett, mint ami esetleg megvalósulhatott volna, megjelenhetett volna, de én most nem ezzel szeretnék foglalkozni. Láthatjuk, hogy november 7-éig öt ország teljesült, és az aláírások száma 1,3 millió - azt hiszem, ennyi már a papíron gyűjtött aláírásokkal együtt is -, szerintem ez önmagában egy óriási nemzeti siker, hogy idáig eljutottunk. Én úgy tudom, hogy a Székely Nemzeti Tanács már október elején megkérte az újabb hosszabbítást, ami az információim szerint jó eséllyel meg is valósul majd, így februárig lehet folytatni a munkát. Látva az előrelépéseket, amelyek már nemzetközi szinten is szerintem igen jelentősek, minden esély megvan arra, hogy ez egy történelmi siker lehessen, és jogi értelemben is érvényesülhessen ez a nagyon fontos európai polgári kezdeményezés. A kérdésem most nem is arra vonatkozik, hogy mi történt eddig meg mi nem történt, hanem a jövőre nézve, a következő három hónapban milyen módon tud a magyar kormány abban segíteni, hogy mondjuk, Szlovénia esetében a kvótát teljesíteni lehessen. Én úgy látom, olyan szinten előrehaladott több országban is, akár Spanyolországban, Svédországban is az aláírásszám, hogy bőven van mozgástere a kormánynak, hogy erre rásegítsen, és jogi értelemben is sikerre lehessen vinni. Szerintem egyébként nagyon fontos lenne, hogy ebben az ügyben sokkal aktívabban működjünk. Ugye, februárban az Országgyűlésben közösen megfogalmaztuk, hogy ez egy olyan nemzeti ügy, amely valóban pártpolitikán messze-messze felülálló, és ebből mindenkinek ki kell venni a részét. Én magam is, amit lehetett, megtettem, polgármesterekhez fordultam, és tényleg nagyon-nagyon pozitívak voltak a visszajelzések, kormánypárti és ellenzéki polgármesterek is jelezték, hogy európai uniós testvérvárosaik felé igyekeznek ezt az ügyet segíteni. Azt hiszem, indokolt lenne, most konkrétan a jogi keretek teljesítésén túl, amire, úgy látom, nagyon jó esély van, eljutni odáig, hogy egy intenzívebb közös munkával, akár szignifikánsan vagy látványosabban teljesüljenek azok a nemzetközi kvóták, hogy mindenki jól láthassa, hogy ez egy nagyon fontos magyar nemzeti ügy, de azon túl pedig egy fontos közös európai ügy is, és ez is erősítse ennek az európai polgári kezdeményezésnek a pozícióját, hogy jogi értelemben sikeres lesz, és az Európai Bizottság elé kerül majd, és akkor láthatóvá váljon mindenkinek, hogy ez a jelenleg futó messze-messze legsikeresebb és legerőteljesebb európai polgári kezdeményezés, tehát ennek megfelelően viszonyuljon majd hozzá az Európai Bizottság.

Köszönöm szépen a miniszterelnök-helyettes úr tájékoztatóját. Elnézést, hogy kicsit késve értem ide, még egy napirend utáni felszólalást el kellett mondanom, de tájékoztattam közben, hogy mi hangzott el. Úgyhogy köszönöm szépen. *(Dr. Semjén Zsolt: Köszönöm.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Más kérdés, hozzászólás, vélemény? *(Jelzésre:)* Jakab István képviselő úr!

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen; kicsit rövidebben szeretnék szólni, mint kollégáim. Megértésüket kérem, de úgy gondolom, igen előrehaladott az idő.

Az első szó a köszöneté kell legyen: köszönet a tíz esztendőért, köszönet azért a tíz esztendő alatt elvégzett, megfontolt, higgadt, szívós, kitartó munkáért, amelyet meggyőződésem, hogy a Kárpát-medence, a Kárpát-medencei magyarság visszaigazolt. Ugye, csak az országnak vannak határai, a nemzetnek nincsenek, nekünk pedig felelősségünk az, hogy a nemzet hogyan tud együttműködni, hogyan tud élni az erőforrásaival, hogyan tudja megszervezni önmagát határon innen, határon túl. Én

most nem akarok vitát kezdeményezni véletlenül sem. Remélem, nem vagyok azzal vádolható, hogy mondjuk, nem ismerem a határon túli területeket; az elmúlt néhány esztendőben, az elmúlt néhány évtizedben néhányszor megfordultam minden magyarul lakta területen itt a Kárpát-medencében, de a diaszpórában is. Én azt látom, azt érzem, hogy a határon túli magyarság keresi azt a lehetőséget, hogy hogyan tudja megtartani a státuszát. A mi feladatunk pedig, és úgy érzem, ezt tette érzésem szerint a magyar kormány, hogy ebben segítséget nyújtott. Biztos, hogy vannak, voltak és lesznek is viták, mert hiszen nem vagyunk egyformák, szerencsére. Tehát nekünk az a dolgunk, hogy lehetőleg innen, az anyaországból mindezt a higgadt, józan megoldások irányába vinni, mint ahogy én azt érzem, hogy ez a mostani Románia területén élő magyarság sikere az önkormányzati választáson, és bízunk benne, hogy nem maradnak el az eredmények a parlamenti választásokon sem.

Ha megnézzük a Vajdaság kérdését, ugyanúgy, azt gondolom, valamennyiünk számára, aki most átmegy, meg aki járt ott, mondjuk, húsz évvel ezelőtt, úgy gondolom, lehet érzékelni a különbséget.

Azért a Felvidéken is megcsillan a remény. Megcsillan a remény; ott is higgadt, nyugodt tárgyalásokkal, igen, türelmeseknek kell lennünk, igen, csak akkor és csak olyan módon kell segítsünk, ami az ottani magyar közösségnek jó. És nyilván itt nagyon változatos módon lehet és kell segítenünk.

Mi ezt egyébként tesszük más civil vonalon is, szép nemzeti összefogással - gondoljanak csak a „Magyarok kenyere” programra! Jó látni, szinte minden magyar közösséggel együtt tudunk működni. Azt hiszem, ez az összefogás ezt jelzi; a diaszpórában ugyanúgy. Az ott élő magyarok mondják, hogy egyre jobban tudnak együttműködni, és már a mostani fiatal generáció kezd érdeklődni az anyaország iránt. Ez nagyon fontos dolog.

A gazdasági programokhoz meg csak annyit: igen, nagyon fontos, az ország számára is fontos, hogy a kapcsolataink ezen keresztül is erősödjenek. Erős kötelék az, amikor már együtt tudunk működni, amikor már vállalkozások együttműködnek. Uniós tagállam vagyunk, többségében, ez nagyon fontos és erős kapocs lehet. Nekem az a meggyőződés, hogy az, ahogy a magyar kormány ezt kezeli, hogy tudást, kapcsolatokat, információt ad a határon túl élő magyarságnak - gondoljunk csak arra, hogy a falugazdász-hálózat megindult, a szervezése a Kárpát-medencei magyarság körében egy fontos momentum volt, mert ott adunk segítséget, ott adunk információt, ahol mi azért erős képviselettel rendelkezünk. Úgy gondolom, hogy ez mindenképpen egy nagyon erős alap a jövőt illetően is, és köszönjük még egyszer, miniszterelnök-helyettes úr. *(Dr. Semjén Zsolt: Köszönöm szépen.)* Remélem, mindenki feltételezi, hogy nem hízelegni akarok, hanem egyszerűen azt mondom, ahogy én a magam részéről láttam, látom vagy megélem. *(Dr. Molnár Zsolt távozik az ülésről.)*

Erdély esetében csak annyit, hogy igen, elég hosszú időt tartózkodtam kint a kampány időszakában is, nagyon sok magyar közösséggel találkoztam, és azt szeretném egyértelművé tenni, hogy igen, az, hogy az önkormányzati választásokat követően végre a szövetség létrejött - na, ez egy óriási eredmény! Ez egy óriási eredmény; és hiszünk abban és bízunk abban, hogy ez a többi területen is megtörténhet, reményeim szerint egyszer majd Felvidéken is. Még egyszer köszönöm szépen. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük. Fenyvesi Zoltán alelnök úr!

FENYVESI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Miniszterelnök-helyettes Úr, Államtitkár Úr, tisztelt Képviselőtársak, tisztelt Jelenlévők! Én elsősorban nem arról az elmúlt tíz évről szeretnék beszélni, amiről

képviselőtársaim már többen említést tettek, és megköszönték az elmúlt tízéves, nemzetpolitikát építő programokat, rendezvényeket, amelyek történtek, hanem az elmúlt, pontosabban a mostani évről szeretnék beszélni elsősorban.

Azt gondolom, hogy a barát a bajban mutatkozik meg igazán, de a testvér - mert mi elsősorban testvérként tekintünk a határon túli magyarokra - pedig minden helyzetben segíti a testvérét. A magyar kormány példaértékű volt ebben az évben, mert a járványügyi helyzetben és védekezésben is védő és segítő kezet nyújtott a határon túli magyar szervezeteknek, bizonyítva azt, hogy nem csak nemzetpolitikai kérdésekben érzünk együtt a határon túli magyarokkal, hanem akkor is, amikor a nemzetpolitikán túlmutató járványügyi helyzet van, és mi tudunk segíteni azoknak, akiknek segíteni kell. Én köszönöm a magyar kormánynak ezt a helytállást. És én nem csinnadrattának érzem azt, amit a magyar kormány az elmúlt időszakban tett, hanem igenis segítő kéz nyújtásának érzem, és azt kérem a magyar kormánytól, hogy a következő időszakban is, ha szükség van rá, akkor álljunk oda és segítsük a járvány elleni védekezésben is a határon túli magyarokat, a határon túli magyar szervezeteket.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Szászfalvi László alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Köszöntöm szeretettel, és köszönjük szépen a beszámolót, a tízéves dimenzióját is ennek és az elmúlt egyéves beszámolót.

Én azt gondolom, amit Bencsik János képviselőtársam jelzőként megfogalmazott, hogy grandiózus és történelmi jelentőségű, én is ezt szeretném aláhúzni, és már használtam is ezt a kifejezést. Ha az után kutakodunk, hogy miért is sikerült az elmúlt tíz évben ezt a grandiózus és történelmi jelentőségű nemzetpolitikát megvalósítani, talán úgy kellene fogalmazni, hogy azért, mert egyensúlyban volt részben a koncepció, a nemzetstratégia, az, hogy van a kormánynak egy látása, egy víziója, illetve az, hogy nem pusztán egy víziója, látása és koncepciója van a nemzetstratégia tekintetében, hanem ezt képes volt és akarta megtölteni gyakorlati konkrét programokkal. Mert önmagában azzal, ha nemzetpolitikai koncepciónk lenne, és utána jönnének a lózungok, azt gondolom, semmire nem jutottunk volna. S önmagában, ha lettek volna ilyen-olyan-amolyan kis gyakorlati programjaink, de nem lenne mögötte egy nemzetstratégia, nem lenne mögötte egy nemzetpolitikai jövőkép vagy vízió, akkor szintén nem lennénk ott, ahol most vagyunk vagy lehetünk. Tehát én azt gondolom, akár a tízéves távlatot nézzük, akár az elmúlt egy évet, ez az az egyensúly, ami a siker okát és jelentőségét adja.

S hogy mi az alapja mindennek, arról is beszéljünk néhány mondatot, pusztán nyilván csak röviden, mert erről kevesebbet beszélünk. Azt gondolom, ahhoz, hogy ezt meg tudtuk valósítani, arra volt szükség, hogy legyen egy erős anyaország, legyen egy erős magyar gazdaság, hiszen ez az alapja, hogy egy alkotmányjogi alapot is hozzá tudtunk tenni, egy alkotmányos törvénykezést alá tudtunk tenni ennek a nemzetpolitikának, nemzetstratégiának, és hogy az anyaország megerősödött az elmúlt tíz év alatt, és képes volt arra, hogy olyan gazdaságot teremtsen, és olyanfajta politikai elkötelezettséget és politikai akaratot, politikai stabilitást tegyen mögé, ami stabil alapot ad ehhez a nemzetpolitikához és nemzetstratégiához. Tehát én úgy értékelem, hogy az elmúlt tízéves nemzetpolitikai munka, amelyet a kormányzat letett az asztalra, tulajdonképpen ékes cáfolata annak, hogy azt a nagy dilemmát, amit száz év óta már elég sokan szellemi térben, magyar szellemi térben megvívttak, hogy meg lehet-e haladni Trianont, ékes bizonyítéka az elmúlt tíz év munkája annak, hogy igen, meg lehet haladni. De hogyan? Úgy, hogy van politikai akarat, van politikai elkötelezettség

- lehet, hogy ezt egyszerűbb szóval úgy mondjuk, hogy hazaszeretetet vagy nemzeti elkötelezettség -; van erős akarat arra, hogy alkotmányos alapokat teremtsünk mindehhez, és akkor be tudjuk bizonyítani, hogy igenis, meg lehet haladni Trianont. Ehhez pedig ezeket kellett megvalósítani, és azt gondolom, ez a jövőre nézve is megadja a programot, hogy erős anyaország nélkül nem lehet erős és jó nemzetpolitikát és nemzetstratégiát megvalósítani.

Továbbra is az a feladatunk, hogy erős anyaország, erős Magyarország legyen, és akkor ezt a nemzetpolitikát tovább lehet folytatni. Ehhez kívánok sok sikert miniszterelnök-helyettes úrnak és csapatának. Köszönöm szépen. *(Dr. Semjén Zsolt: Köszönöm szépen.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen. Zsigmond Barna képviselő úr!

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm szépen, csak nagyon röviden szeretnék én is reagálni. Szeretném megköszönni miniszterelnök-helyettes úrnak a beszámolót. Valóban, amit ma természetesnek veszünk, az nem volt természetes ezelőtt tíz évvel; erre szeretnék egy pillanatra emlékezni, hogy nagyon sok minden történt, amit itt a beszámolójában is elmondott, és ezenkívül még nagyon sok mindenre nem jutott idő, hogy beszámoljon róla.

Szeretnék gratulálni ehhez a tevékenységhez, és valóban, azt gondolom, aki látott állampolgársági esküt, és láthatta azt, hogy a határon túli magyarok mit élnek meg a magyar állampolgárság megszerzésével, akkor az megérti, hogy miről is szól a nemzetpolitika. S az állampolgárság mellé rengeteg program épült az elmúlt években, ahogy ez elhangzott, az államtitkárság, illetve a magyar kormányzat egyéb intézményeinek keretén belül.

S hogy honnan indultunk? 1990 előtt nem lehetett beszélni arról, hogy van határon túli magyar, nem lehetett beszélni Trianonról. Aztán a rendszerváltás után elindult egy folyamat, amelyet Antall József híres, 15 millió magyarra vonatkozó kijelentésével fémjelzünk. Ezután következett egy rövid szünet; majd az első Orbán-kormány ideje alatt lerakta a nemzeti oldal a nemzetpolitika alapjait. S aztán következett 2004, az a drámai helyzet, és emlékezzünk egy pillanatra arra, hogy hova is jutottunk, milyen mélységbe a baloldali kormányzás alatt. Ennek a rémálomnak - nemzetpolitikai szempontból is rémálomnak - vetett véget 2010, és vetett véget az a nemzeti kormány, amelyik új alapokra helyezte a nemzetpolitikát. S amit ma természetesnek veszünk, emlékezzünk egy pillanatra arra, hogy az 2009-ben egyáltalán nem volt természetes. Mindehhez gratulálok, és köszönöm szépen az elmúlt időszak teljesítményét.

S egy olyan javaslatom lenne, hogy a napokban hunyt el Szócs Géza harcostársunk, aki ennek a nemzetpolitikai dimenzióknak is egy jeles képviselője volt. Úgyhogy nem tudom, javasolhatom-e, hogy emlékezzünk meg róla egy csendes tiszteletadással, hiszen a napokban halt meg, és szombaton lesz a temetése.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Köszönjük a javaslatot is. Azt gondolom, méltó zárása lesz a bizottsági ülésünknek, ha a végén egy főhajtással emlékezzünk volt államtitkárunkra. Balczó Zoltán képviselő úr egy reagálásra még.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): A kormányzat nemzetpolitikája iránti elismerésemet a felszólalásom elején kifejeztem, úgyhogy most nem ebbe a körbe csatlakozom, hanem nagyon röviden reagálnék - és köszönöm a lehetőséget - az ominózus kérdéskörben a miniszterelnök-helyettes úr által elmondottakra.

Az első: országgyűlési választások dimenziójába helyezte most mindazt, amit én a helyhatóságin kifogásoltam. Ha ugyanezt országgyűlési választások előtt mondja el, teszi, lehet, hogy van ezzel kapcsolatban véleményem, de nem az Országgyűlés nyilvánossága elé hozandó. Végig helyhatósági választásokat említettem, hogy ennek keretében kifogásoltam ezt.

A második. Azzal, hogy például Székelykeresztúron vagy Szentegyházán a magyar választók az Erdélyi Magyar Szövetség jelöltjét választották polgármesternek, nem hiszem, hogy ez gyengítése lenne annak, hogy a magyar népességnek milyen képviselote lesz majd most a decemberi választás után Bukarestben. Tehát azzal, hogy a választók úgy gondolták, hogy polgármesternek nem egy RMDSZ-es jelölt méltó, ezzel nem történt meg ennek a gyengítése.

Ugyanis - és ez a harmadik tétel - végül is azért tartom helyesnek a budapesti befolyástól mentes helyhatósági választásokat, mert ahogy én tudom, ez hallgatólagosan is erőfölmerést jelent a romániai magyar politikai erők körében. Tehát annak, amit miniszterelnök-helyettes úr mondott, hogy integrálnia kell az RMDSZ-nek, hogy ebben az integrálásban kire, melyik politikai erőre milyen szinten számíton, annak éppen egy ilyen befolyástól mentes helyhatósági választás teremti meg a mércéjét, a lehetőségét. S nyilván önmagában, hogy integrálnia kell, annak nem az az előlépése, hogy csak rá szavazzanak, mert a politikai erők közötti erőhelyzet, amelyben nyilvánvalóan az RMDSZ a meghatározó alapvetően, de hogy lássuk, hogy a többinek milyen támogatottsága van, az ilyen helyhatósági választásokon derül ki, és valóban, akkor az integrálás a nagy pártnak a feladata. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Mielőtt megadnám a szót válaszára miniszterelnök-helyettes úrnak, én is köszönöm szépen még egyszer az éves beszámolóját. Köszönjük ezt a remek összefoglaló anyagot az év és az elmúlt évek nemzetpolitikai tevékenységéről. Jellemző, hogy szűk negyven oldal, amiből legalább nyolc oldal a romániai jogsértésekkel foglalkozik, tehát nem mozgunk könnyű terepen. Köszönöm szépen, hogy közben a bizottság tagjai is megkapják ezt az összefoglaló anyagot.

Tisztelt Miniszterelnök-helyettes Úr! Egyrészt nem lehet elszakadni Trianontól, mint ahogy előző képviselői megszólalások is szóltak erről, hiszen ha nincs száz évvel ezelőtt Trianon, akkor nem lenne létjogosultsága annak, hogy egy Nemzeti összetartozás bizottsága itt ülésezzen a magyar Országgyűlés épületében. Száz éve keressük mindig Trianonra a választ, és ahogy Szászfalvi László alelnök úr mondta, hogy meg lehet-e haladni Trianont, valóban válaszokat keresünk mindig arra. És azt gondolom, amit az elmúlt tíz évben tettünk, azok igen hangsúlyos válaszok, gondolok az állampolgárságra, az Alaptörvényben a felelősségvállalásra, a választójogra, és ami nagyon fontos: hajdan egy válasz volt a két világháború között Trianonra a klebelsbergi népiskola-építési program is, a csonka-Magyarország egy válasza volt. Én ebbe a nagyságrendbe tudom fölemelni azt, hogy 150 vadonatúj óvoda és bölcsőde épült a határokon túl, az elszakított országrészekben, és legalább 400-at felújítottunk. Ez tényleg egy klebelsbergi mértékű oktatásfejlesztés volt a Kárpát-medencében.

Szeretném fölhívni a figyelmet egy még előttünk álló feladatra, hiszen részben a járvány miatt, sőt leginkább azért, mert ez elvitte a figyelmet minden másról, egész Európában, egy olyan feladatunk van, amibe majd bele kell kezdenünk. Idén június 4-én, a nemzeti összetartozás napján miniszterelnök-helyettes úr is előterjesztője lehetett annak a politikai nyilatkozatnak, amelyet a magyar Országgyűlés elfogadott a nemzeti önazonosság védelméről. Kicsit kapcsolódik ez Bencsik képviselő úr felvetéséhez is, amely az autonómiáról szólt. A nemzeti önazonosság védelme, a kultúra, az anyanyelv, a hagyományok védelme és a szülőföld otthonossága, hogy ott meg lehessen élni és

boldogulni lehessen, ez szerintem nagyon egybecseng az autonómia ügyével. Azt a célt fogalmaztuk meg magunknak, hogy ezt európai szintre visszük, hogy az önazonosság védelme legyen egy alapvető emberi jog, az Európai Unió minden polgárát illesse ez meg; illetve hogy akár az ENSZ elé visszük, hogy ne csak a migráció lehessen alapvető emberi jog, hanem a szülőföldön való megmaradás és boldogulás is lehessen alapvető emberi jog a föld népei számára és benne az európaiaknak, meg nekünk, magyaroknak. S nyilvánvaló, hogy ez az idei esztendő erre nem adott alkalmat, mert minden más felé elterelődött a politikai figyelem is, de ez egy fontos dolgunk a jövőben, hogy ezt a nyilatkozatot lefordítsuk, benyújtsuk arra illetékes európai uniós szervezeteknek is. Én tudom, hogy ez a meccs nem lesz könnyű; annyira nem lesz könnyű, hogy ha sporthasonlattal kell élni: egy olyan stadionba kell bemennünk, ahol mindenki ellenünk fog szurkolni. Körbenézünk, és mindenki ellenünk ordít a lelátóról; talán a kapu mögötti felső karéjban egy-két lengyel zászló ott rokonszenvez velünk. És az ellenfél játékosainak minden durvaság megengedhető lesz, nekünk meg a sima labdaérintést is le fogják fújni, sőt a bíró az ellenfél legdurvább játékosát már rögtön a szünetben fair play-díjra fogja fölterjeszteni; gondolok itt Iohannis elnök kisebbségért tett kitüntetési javaslatára. Úgyhogy biztos vagyok benne, hogy nem lesz könnyű, de ezzel a politikai nyilatkozattal nekünk még dolgunk van. S vannak olyan szomszédok, akiknek annyira fáj az „autonómia” szó, kifejezés, ezért politikusabb is ez a „nemzeti önazonosság” védelme. Úgyhogy erre az előttünk álló feladatra szeretném felhívni miniszterelnök-helyettes úr figyelmét, és köszönjük szépen a beszámolót. Öné a szó.

Dr. Semjén Zsolt válaszai, reflexiói

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Nagyon szépen köszönöm. Nekiveselkedem, megpróbálom a lehető legrövidebben összefoglalni, de az igazság az, hogy annyira komoly kérdések voltak, amire, azt gondolom, korrekt kérdésre korrekt választ kell adni. Előrebocsátom, lesz egy-két olyan dolog, amiben nem tudok mást tenni, csak arra kérem az itt lévőket, hogy nem feltétlenül kell kidomborítani, de én a teljes őszinteség jegyében el fogok mondani egypár olyan dolgot, amiből talán érthető lesz, hogy mit miért csináltunk, akkor a Székely Nemzeti Tanács tekintetében is.

Először egy nagyon rövid reflexió még a Balczó Zoltán képviselő úr által elmondottakra. Képviselő úr, ebben speciel semmilyen vita nincs köztünk. Tehát én azt állítom, hogy ha esélyes magyar jelölttel szemben elindul egy esélytelen magyar jelölt, azt veszélyeztetve, hogy a román jelölt fogja megnyerni a választást, az erkölcsileg elfogadhatatlan. Ha nincs olyan veszély, hogy román képviselő lesz, akkor induljanak egymás ellen, ahogy akarnak - kit érdekel? -, a lényeg úgyis az, hogy magyar képviselő legyen. Tehát az én állításom csak az volt, hogy az az indulás erkölcsileg elfogadhatatlan, meg politikailag is, amikor töredékszavazat, tehát néhány szavazat elvitelével veszélyezteti azt, hogy az esélyes magyar jelölt a többségi nemzet jelöltjével szemben alulmarad. Ennyi az állításom. Megjegyzem egyébként, annak az eldöntése, hogy egy adott területen ki a legalkalmasabb, azt például egy előválasztással is meg lehet oldani, ennek sok módja van. De köszönöm szépen, amit képviselő úr elmondott; úgyhogy azt gondolom, ezt megvitattuk.

Bencsik János képviselő úrnak két dolgot is szeretnék tényleg tiszta szívből megköszönni: egyrészt a korrektségét, másrészt pedig a témák fontosságát és súlyosságát. Köztünk szólva, ez tulajdonképpen egy külön ülést is megérne, mert a téma gazdagsága olyan hosszú, és ne vegye tiszteletlenségnek, ha kicsit franciabekezdés-szerűen válaszolok, mert ha az összes áthallást és egymáshoz kapcsolódó dolgot végigmondom, akkor az tényleg órákig fog tartani. Ezért megpróbálom a lehető legrövidebben összefoglalni, de úgy, hogy azért még érthető legyen, hogy mit miért teszünk.

A gazdaságfejlesztés a négy nemzetpolitikai pillér közül az, ami az utóbbi évek innovációja. Először van tehát az identitás erősítése; ez az iskolák, a néptáncos program, és minden, ami nemzeti identitást erősít, ezek a klasszikus támogatási formák. A másik, ami személyes életcélom is volt, a honosítás, hogy a nemzettársaink polgártársaink legyenek.

A harmadik, amit már kényesebben kell kezelni, de én vállalom névvel, címmel, telefonszámmal, az a magyar pártok támogatása, mert nem mindegy magyar nemzeti szempontból, hogy ki a polgármester, ki a megyei elnök, ki a parlamenti képviselő és ki a miniszter. És ezt bizonyos utódállamok, például Ukrajna büntetőjogilag is szankcionálja, ami mélységesen helytelen. Megjegyzem, ha az Európai Unióba akarnak jönni, akkor a legtermészetesebb, hogy az Unión belül például az egy politikai pártcsaládba tartozók támogatják egymást. De azért mondom, hogy ez bizonyos országok felé lehet, hogy kényes, de Magyarország soha nem fog lemondani arról, hogy a magyar pártokat támogassa, a mindenkori törvényeknek megfelelően.

A negyedik pedig a gazdaságfejlesztés. Ugye, az Úrjézus azt mondta, hogy nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, mely Isten szájából vagy. De ez fordítva is igaz, hogy nemcsak igével él az ember, hanem kenyérral is. Na most, ha önmagában az identitásmegőrzést támogatjuk, az ottani magyar pártot támogatjuk, és még honosítjuk is, de a saját szülőföldjén nem tud megélni, akkor el fog onnan jönni, és a nemzetpolitikánk nem lesz hatékony, s hogy úgy mondjam, magyarulakta területek ürülnek ki, és a magyarság szempontjából elveszítjük. Ezért tehát a gazdaságfejlesztés a magyarság megmaradásának az egyik fő ereje, és ezért ezt úgy kellett megoldanunk, hogy ez nemcsak egy kiadás, hanem egy magyar gazdasági expanziót is jelent, tehát ezek értelmes befektetések is a határon túli területekre; s mint mondtam, fontos, hogy win-win szituáció legyen. Amikor lehet, igyekszünk maximális rugalmassággal megállapodni az adott utódállammal. Tehát például Dragnea miniszterelnök úrral sikerült megállapodni; egyébként Kelemen Hunor bonyolította le a tárgyalásokat. Nem tudom, mennyire publikus, de a helyzet az, hogy a románok hozzájárultak, hogy ott létrehozunk egy olyan szervezetet, amely a támogatásokat intézi, cserébe például az agrártámogatások tekintetében mi román traktorokat veszünk. Szerintem Dragnea miniszterelnök úr... - akit ezúton is üdvözlünk, aki most éppen börtönben van. Megjegyzem, a másik, aki sok jót tett a magyarságnak, az Elena Udrea, aki fejlesztési miniszter volt még a Boc-kormány idején; soha annyi pénz nem jött még a Székelyföldre, mint amikor Udrea-val megállapodtunk - szegényt őt is letartóztatták, most éppen, azt hiszem, szabadlábon van. Ezért kicsit kuszált a román politikai viszony, de az igazsághoz tartozik, hogy Dragneával korrekt megállapodást lehetett kötni, és szerintem Dragnea nem a magyar szempontokat, hanem a román szempontokat is korrektül képviselte, pontosabban azt képviselte, csak a magyarokkal egy józan megállapodást tudott kötni, hogy a román gépgyártásnak jót tett az, hogy mi magyar pénzből román traktorokat vettünk. Tehát ha meg lehet találni az együttműködést, megtaláljuk.

Ha nem lehet, mint ahogy a..., most majdnem azt mondtam, hogy a mostani, de nem tudom, mi a mostani, tehát a Dragnea utáni kormány, amelyik fölrúgta ezt a megállapodást, itt én csak azt tudom mondani, megint névvel, címmel, telefonszámmal vállalva, hogy ha nem lehet velük megállapodni, akkor megcsináljuk nélkülük. Tehát mi maximálisan rugalmasak vagyunk az együttműködésben, de az a helyzet, hogy az Európai Unión belül vagyunk, ahol a három szabadság a tőke, a szolgáltatások és a személyek szabad áramlására épül. Tehát ők nem korlátozhatják azt, hogy magyar cégek milyen tőkebefektetést csinálnak Erdély területén, és így tovább. De hangsúlyozom, hogy mi a megegyezés hívei vagyunk, és az előbb elmondott példa is azt bizonyítja, hogy mi a román érdekeket is készek vagyunk figyelembe venni a

fejlesztések során, és remélem, hogy a mostani román kormánnyal, illetőleg december 6-a után a következő - reméljük, már stabilabb - román kormánnyal, amelynek, remélem, az RMDSZ is tagja lesz, tudunk egy olyan megállapodást kötni, ami a szabad gazdaságfejlesztést még inkább lehetővé teszi. Csak megjegyzem, hogy például Szlovákia tekintetében az volt a megállapodás, hogy miután a szlovákok nem akarták, hogy Szlovákia területén legyen ilyen, ezért Magyarországról bonyolítjuk le. A legpozitívabb példa a Vajdaságban van, ahol Pásztor István meg tudott állapodni a szerb kormánnyal; a szerb kormány örült a gazdaságfejlesztésnek, és minden zökkenő nélkül megy, s egyébként ennek hasznát látják nemcsak a vajdasági magyarok, hanem a vajdasági szerbek is. Úgyhogy ahol lehet, ott együttműködve csináljuk, ahol meg nem lehet, akkor ott meg megcsináljuk a mindenkori nemzetközi jognak megfelelően.

A másik nagyon fontos kérdés az autonómia kérdése. Tényleg nem említettem egyébként a bevezetésben, most belegondoltam, de az autonómia a legfontosabb. Gyakorlatilag az autonómia a magyarság megmaradásának az egyetlen intézményes garanciája. Ezért minden jó, ami az autonómia irányába hat, és minden rossz, ami az autonómia feladásának az irányába hat. Szeretném nagyon félreérthetetlenül deklarálni, hogy a magyar kormány és a magyar állam a határon túli magyarság autonómiaigényeit soha nem fogja föladni, és minden erőnkkel, minden nemzetközi és minden létező fórumon a magyarság autonómiaigénye mellett állunk ki. Egyébként tisztán emberi jogi alapon is, nemzeti érdekből is, de tisztán emberi jogi alapon is, hiszen az autonómia a közösségi jogok királynője, de a közösségi jogok emberi jogok a közösség szintjén. Tehát az emberi jogokból vezethető le a közösségnek a joga, a nemzetiségek joga, a nemzetek jogai, aminek a királynője az autonómia. S itt külön nagy tisztelettel köszöntöm Szili Katalin elnök asszonyt, aki, hogy úgy mondjam, a felkent prófétája és apostola az autonómia hirdetésének a Kárpát-medencében. S neki van még egy sajátos feladata, és erről szeretnék néhány mondatot mondani.

S mi az autonómia? Egyfelől tehát fontos az, hogy a nemzetközi jogban és gyakorlatban - mint például Tirol, amit képviselő úr is említett - ezek hivatkozások, példák, ezért biztos fundamentumot is jelentenek a nemzetközi jogban lévő autonómiakoncepciók, megvalósult autonómiaformák. De a helyzet az, hogy minden nemzetrésznek saját magának kell kidolgoznia a testre szabott autonómiáját. Mert például, mondjuk, Erdély esetében legalább háromféle autonómiáról kell beszélnünk: ugye, a tömbmagyarságnak a Székelyföldön - Kovászna, Hargita, és mondjuk, Maros fele, ahol tömbmagyarság van -, ott a területi autonómia, ami a magyarságnak jár. A Partiumban - Bihar, Szatmár, Szilágy -, ahol mondjuk, 30 százalék körülien vagyunk, 25-30 százalék, ott a kulturális autonómiának egy más formája, egy teljesebb formája szükséges, mint mondjuk, a dél-erdélyi szórványban, ahol a személyelvű autonómiát kell megvalósítani. Tehát ezért az első feladat az, és ehhez mi minden segítséget megadunk, pénzt, paripát, fegyvert, hogy minden nemzetrész dolgozza ki a saját autonómiakoncepcióját vagy az adott ország függvényében koncepcióit, és annak a megvalósításához a magyar állam minden segítséget megad. De nem lenne szerencsés, ha Budapesten mondanánk meg, hogy mondjuk, a Székelyföldnek milyen autonómiakoncepciója legyen. Ennek a kidolgozásához minden segítséget megadunk, a megvalósításához pénzt, paripát, fegyvert, beleértve a Külügy- és az Igazságügyi Minisztérium támogatását, de minden nemzetrésznek magának kell kidolgoznia a saját, testre szabott autonómiáját.

A következő egy nagyon érdekes kérdés, amit képviselő úr fölvet, hogy nem jelent-e ez egyfajta függést Magyarországtól; és most minden pártpolitikai él nélkül mondom, ha icsz idő múlva esetleg olyan szituáció van, hogy Magyarországról valamilyen oknál fogva nem érkeznek meg ezek a támogatások, akkor kétségkívül nem állunk-e szemben egy olyan helyzettel, mint mondjuk, amikor van egy szép növény,

amely mellett van egy karó, a növény szépen fejlődik a karó mellett, és egyszer csak, hopp, kihúzzák a karót, nem fog-e eldőlni a növény, és nem fog-e eltörni a szára. Ez egy teljesen jogos kérdés. Ebből nem az következik, hogy nem kell karót ütni a növény mellé, hanem az kell, hogy olyan tápoldatokat kell beletenni a locsolóvízbe - nem vagyok botanikus, ezért kicsit belebonyolódtam ebbe a képbe (*Derültség.*) -, tehát olyan módon kell trágyázni, kapálni és locsolni, hogy olyan erős legyen a növény, hogy ha véletlenül egyszer kirántanák mellőle a karót, akkor se törjön el. Ezért kétségtelen, a támogatásoknak nemcsak olyan formában kell lenni, hogy évről évre megérkezik a támogatás összege, hanem olyan formában is, hogy részint azért érezzék szükségét, hogy a saját utódállamukból ők is kipréseljék a működésükhöz szükséges pénzt. Megjegyzem, ha mondjuk, az RMDSZ Bukarestben kormányon van, akkor ez könnyebben történik, mint ha ellenzékben, vagy ha nincs bent a parlamentben, értelemszerűen. Tehát mindig biztatni kell őket, hogy ne hagyatkozzanak csak a magyarországi támogatásra, „segíts magadon, Isten is megsegít” alapon. De a másik az, hogy olyan fejlesztéseket is kell csinálni - és most azt kérem, engedjék meg, hogy ne bontsam ki ennek minden részletét -, amikor olyan bevásárlások történnek az adott utódállamban, ahol például, mondjuk, az adott székház szállodaként piacépesen működni tud akkor is, ha nem volna, mondjuk, annak a táncháznak költségvetési támogatása. Tehát magyarul, úgy kell kistafirozni őket, olyan működő vagyont kell kapniuk, hasonlóan, mint mondjuk, az egyetemi alapítványok vagyonzuttatása, hogy a magyar támogatás nélkül is valamennyire fönn tudják tartani az üzemszerű működésüket. Ezért jelentem, hogy látható és kevésbé látható módon a bevásárlás, a kistafirozás folyik.

A következő az SZNT aláírásgyűjtése. Gondolkodtam, hogy minden részletét kibontva belebonyolódjak-e vagy sem, de azt gondolom, beszéljünk őszintén. Tehát a helyzet az, hogy az SZNT egyáltalán úgy került abba a helyzetbe, hogy ez az aláírásgyűjtés elkezdődhetett, hogy minden jogi segítséget megadott a magyar állam, hogy az Európai Bíróságon megnyertük a pert, ami alapján az egész elindulhatott. Köztünk szólva, én egyáltalán nem voltam benne biztos, hogy ezt meg fogjuk nyerni. A másik, hogy amikor ezt a pert megnyertük, akkor az SZNT úgy indította el ezt az aláírásgyűjtést, hogy velünk nem konzultált. Köztünk szólva, kérdés, hogy a FÜEN kezdeményezése és az SZNT kezdeményezése, ami jogilag sem és logikailag sem teljesen fedi egymást, de hogy politikai értelemben nem üti-e egymást, volt olyan megalapozottnak tűnő vélemény FÜEN-vonalról, amely úgy gondolta, hogy az SZNT-kezdeményezés nem erősíti a FÜEN pozícióit az Európai Unióban. Mindenesetre Izsák Balázs elnök úr bejelentette, hogy az aláírásgyűjtést elkezdi. Innentől kezdve más már nem volt hátra, csak előre. De az igazsághoz tartozik, hogy amikor az SZNT magától és még a hozzákapcsolódó szervezetek, ki lelkesedésből, ki pedig azért, hogy ne mondassák azt, hogy nem csinál semmit, elkezdtek gyűjtögetni az aláírásokat, néhány tízezer aláírás volt. A leghalványabb esély nem volt arra, hogy ebből valami kijöjjön; sőt, köztünk szólva, aki ott volt a MÁÉRT-ülésem, az látta, Németh Zsolttal volt még egy enyhe pengeváltásom is ebben az ügyben. Azért álltam be végül is az ügybe teljes mellszélességgel, mert nem szerezhettük meg a románoknak azt a triumfálást, hogy néhány tízezer-százezer aláírás összegyűjtésével hal el ez a kezdeményezés. És az a helyzet, hogy ezért a kezdeményezésért két entitás tette a legtöbbet, nem elvitatva az SZNT szerepét: Pesty László, aki egy kommunikációs zseni, és a magyar kormány, amely 400 millió forintot adott erre. Most hezitáltam, hogy bemondjam-e az összeget vagy ne mondjam be, de a helyzet az, hogy miután ez egy parlamenti bizottság, az adat nyilvános, én mindenkit arra kérek, hogy azért ne ez legyen a szalagcím, mert bizonyos ellenfeleink kihasználhatják, de mi ezt vállaljuk. Tehát a magyar kormány odatette ezt a pénzt, és a nagykövetségeinktől kezdve mindent megmozgattunk. A belső

feszültségek más kérdés; csak el kell olvasni Pesty László nyílt levelét Dabis úrral és az SZNT-vel kapcsolatban. Én itt mint egy amatőr pszichiáter (*Derültség.*) próbálom valahogy az egészet egyben tartani és a belső feszültségeket kezelni. De itt azért látható, hogy az SZNT jó szándékú és szép kezdeményezése egy jó szándékú és szép kezdeményezésként halt volna el, román triumfálás mellett, ha Pesty László nem száll be a maga - nem szoktam ezt a szót használni, de azt kell mondanom, hogy - kommunikációs zsenialitásával, és a magyar kormány nem teszi oda ezt a pénzt. S megint csak azt tudom mondani, hogy most már nincs más hátra, mint előre; most már ha vért pisilünk is, szedjük össze ezeket az aláírásokat, és most már vigyük végig az Európai Unióban. Tehát így állunk az Úr színe előtt. S egyébként, nézzétek, láthatjátok, én direkt vigyáztam arra, hogy a magyar kormány meg se jelenjen ebben az egészben. De a nagykövetségeinken és az anyagi támogatáson keresztül mindent megtettünk. Az a jó, ha ez az SZNT égisze alatt megy, az a jó, ha Pesty László a maga kommunikációs eszközeivel ezt a világ minden részén csinálja; én meg megpróbálom valahogy a köztük lévő feszültségeket eltompítani. De ha már itt szóba került, azt gondoltam, az a korrekt, hogy a parlamenti képviselőknek joga van tudni ezt.

S itt én csak megköszönni tudom egyébként, hogy tényleg pártállástól függetlenül, Keresztes László Lórántnak és Bencsik Jánosnak, Balczó Zoltánnak is, és hogy egyébként a legkülönbözőbb művészek, sportolók, a legkülönbözőbb beállítottságú emberek e mögé oda tudtak állni. Tehát végső soron az ügy nagyon jó ügy, tartalmilag is amit akarunk Brüsszelben, de ettől függetlenül is a világ magyarsága megmozdult, és a legkülönbözőbb emberek mégis egy ügy mögé oda tudtak állni: hogy mindannyian magyarok vagyunk.

Még egy mondat a FUEN tekintetében - amely FUEN működési költségeinek a felét mi fizetjük, a másik felét a németek gyakorlatilag, és ugye, Vincze Lóránt a FUEN elnöke -, a FUEN azért egy nagyon erős dolog, mert sok esetben, ha magyar zászlóval megyünk mint magyar sérelem és magyar ügy, akkor eleve vesztesre vagyunk ítélve. De amikor mondjuk, a németek mennek elől és más nemzetiségek, akkor annak a Brüsszelben való megvalósulása esélyesebb. Ezért a FUEN is megkap minden támogatást, és az SZNT kezdeményezése is megkap a magyar kormánytól minden támogatást.

A következő a sportközvetítések kérdése - itt megint az őszinteség... Mi az, amit tulajdonképpen az első percben megcsináltunk az MTVA-val? Megvettük az összes létező közvetítési jogot, amit meg lehetett venni. Kerül, amibe kerül. Nyári olimpia, téli olimpia, világbajnokság - tehát ami eladó volt és megvehető, azt a magyar állam, illetve az MTVA megvette. A helyzet viszont az, hogy - egyébként szerény véleményem szerint teljesen ellentétesen az emberi jogokkal és az információhoz való joggal - egy nyelvi diszkriminációval országhatárokhoz van kötve, mert valamiért a jogtulajdonosok úgy látják, hogy így nagyobb bevételük van ebből az egészből. Úgyhogy négy irányba indultunk el. Én magam írtam hosszú, meggyőző, érvelő, könyörgő és a skálán minden szint fölvonultató levelet az EU legkülönbözőbb szereplőinek, azért, hogy ne legyen nyelvi diszkrimináció, és az országhatároknál ne kelljen ezt a geo-blockingot érvényesíteni. Itt csak megjegyzem, hogy a Magyar Televízió elment a határig a blokkolások tekintetében, hogy ne blokkoljuk, tehát a blokkolás blokkolásával, tehát hogy nem hajtottuk végre a blokkolást; a helyzet az, hogy annyira a falnál vagyunk, elsősorban a románok által, hogy ha még egyszer nem csináljuk meg a kötelező blokkolást, akkor Magyarországtól is megvonják a közvetítési jogokat. Tehát csak jelzem, hogy a falnál vagyunk. Valahogy mindig meghibásodott a blokkoló szerkezet, amikor magyar szempontból fontos közvetítés volt; nem tudjuk többet megcsinálni. Még egy dobásunk van: megmondták, elveszik a magyarországi közvetítést. Ezt már én sem vállalom be; életem és vérem a határon túliaké, de ez már nem vállalható be.

A következőkkel tárgyaltunk. Megkerestük az összes utódállamot, hogy megvesszük a területükre a közvetítési jogot - nem kis pénz! -, a területükön az összes közvetítési jogot megvesszük, ami a magyar sportközvetítéseket érinti. Nem adták el. Még egyszer mondom, ami eladó volt és megvehető volt, azt megvettük, tehát az olimpiai és világbajnoksági közvetítéseket megvettük.

Kik vannak ellenünk ebben az ügyben? Ellenünk van az összes utódállam, amely nem hajlandó eladni, pénzért sem, a közvetítési jogokat. Ellenünk van az összes jogtulajdonos, aki nem járul hozzá, még ha fizetünk neki pluszpénzt, akkor sem, hogy az országhatáron túl magyar közvetítést csináljunk. Őszintén szólva, soha nem tudtam rájönni, hogy miért nem. Ha én üzletember lennék, összetenném a két kezemet, ha Magyarország mellett a magyar közvetítési jogokat el tudnám adni még másik három országnak. Nem adják el. Ellenünk van az Európai Bizottság, amely hallani sem akar erről; és a 27 tagállamból 26 van ellenünk. Mi vagyunk magunk mellett - senki nincs mellettünk. Még a V4-ek sem, tehát a lengyelek sem. Tehát ebben, Isten színe előtt és a történelem színe előtt mondom, mindent megtettünk, amit meg lehetett, minden pénzt beígértünk, amit lehetett, megvettünk, minden formát végigpróbáltunk - ez maga a lehetetlenség.

Mi a megoldás? Amit képviselő úr felolvasott, az a megvalósulás stádiumában van, és remélem, hogy ebben az évben jogszabályi formában is meg fog jelenni. Most az a kérésem, hogy ennél részletesebben ne kelljen belebonyolódni, de néhány dolgot azért mondok. Tehát ahhoz ragaszkodnak, hogy ilyen virtuális ország csak lakcímhez köthetően legyen, állandó lakcímhez köthetően. Én azt mondom, hogy ez diszkriminatív, nemcsak nemzetiségi alapon, mert mi van akkor, ha mondjuk - mondok egy másik példát -, egy osztrák elmegy Franciaországba dolgozni, akkor ő neki nem lesz osztrák címe, hanem egy francia címe van, és ő sem tudja nézni németül, mondjuk, a bécsi futballcsapat mérkőzését. Ezért mi úgy próbáljuk ezt megcsinálni, hogy nem a lakcímhez kötnénk, hanem máshoz: mondjuk, mindenki kap egy kódot, amivel hozzá tud férni a sport- és kulturális közvetítésekhez. Nekem meggyőződésem, hogy ezzel alkotmányos kötelességünket is teljesítjük, tekintve, hogy az információhoz, a művelődéshez, s a többi, való jog, az anyanyelvi jog mindenkit megillet emberi jogi alapon, európai polgár alapon meg különösen. Következésképpen minden magyarnak joga van arra, hogy az anyanyelvén tudja, mondjuk, a köztévét vagy a sportközvetítéseket nézni. Ezért nemcsak a koncepció, hanem annak már a részletei is kezdenek összeállni, amit még ebben az évben szeretnénk jogszabályi formába is önteni, ami lehetővé teszi azt - most nagyon leegyszerűsítve mondom -, hogy mindenki, minden magyar állampolgár kap egy kódot, aminek a beütésével, mondjuk, a mobiltelefonján a magyar sportközvetítést tudja nézni. De a helyzet az, hogy kések között navigálunk, mert nagyon sok az ellenérdekű fél, részint az utódállamok tekintetében, részint a jogtulajdonosok tekintetében. És itt azért van egy olyan probléma, hogy ha elmeszelnek bennünket ezekben a jogi megoldásokban, akkor könnyen visszafizetési kötelezettség merül fel, ezért nagyon átgondoltan és óvatosan kell csinálni. S jelzem, hogy rajtunk kívül soha senki ezt még nem próbálta meg. No, hát így állunk ezzel az Úr színe előtt.

A Trianon-törvény, Románia vonatkozásában, miután nem tudunk vele mit tenni, szerintem megvonjuk a vállunkat. Én azt gondolom, hogy ez egyébként a román nemzettudatnak nem tesz jót, mert ha én román lennék, én románságomban érezném magam megsértve, ha mondjuk, Hargita megyében egy szakadt hangszórón keresztül huszonhétszer játszanák le egymás után egy hargitai magyar faluban a román himnuszot. Szerintem ez a román himnusszal szemben is tiszteletlenség. Méltatlan. Tehát ez az egész Trianon-törvény, egyébként kvázi ellentörvény, elég szárnalmas, és a célját semmilyen szempontból nem fogja elérni, mert sem a magyarságot nem félemlíti

meg, legfeljebb megpróbálja megalázni, és a románságot aligha emeli fel, és aligha tölti el dicsőséggel, hogy egy román rendőrautó egy szakadt hangszóróval tizenhétszer lejátssza a román himnuszot, mondjuk, egy kézdi falunak a határában. Ezzel tehát nem tudunk mit csinálni. Őszintén szólva, nem is nagyon akarunk. Azt gondolom, méltatlan az egész; egy vállrándítással elintézzük. Szomorú, sajnálatos.

De ha már itt vagyunk, azért egy mondatot érdemes még itt Trianon kapcsán az utódállamok tekintetében tenni, hogy azért a románságnak olyan nagy oka - amit én előre megmondtam - nincs Trianon kapcsán a triumfálásra, mert igaz ugyan, hogy Trianonban megkapták Erdélyt, egy nagyhatalmi konstellációból kifolyólag, na de, ha valaki olvassa a román értelmiségnek a román nemzeti kérdésekről való elmélkedését, az, hogy megnyerték Erdélyt, az egy dolog - de elvesztették Besszarábiát. Ha most belehelyezkednénk egy hasonló helyzetbe, és elmondanánk azt, hogy mondjuk, a magyar állam határai mellett volna egy magyar nyelvű ország, és az azt mondaná, hogy mi nem akarunk hozzátok csatlakozni, szegényebbek vagyunk, nem is vagyunk uniós tagok, de mi nem akarunk hozzátok csatlakozni - azért ez úgy kikezdené a nemzeti büszkeségünket. Románia évszázadok óta elszenvedte az első nagy nemzetpolitikai kudarcát; a Prut és a Dnyeszter közötti terület, ugye, a történelmi Moldova keleti része, mai nevén Moldávia, Besszarábia nem akar csatlakozni Romániához. Tehát a román nemzettudatban ez azért egy probléma.

Ha megnézem, mondjuk, Szlovákia tekintetében: Szlovákia mit ünnepelne Trianonban? Hát Szlovákia nem jött létre Trianonban - Csehszlovákia jött létre. Az a Csehszlovákia, amiből a szlovákság kétszer kilépett a történelem folyamán. Egyszer, mondjuk, nyilván vállalhatatlan módon a Tiso-féle fasiszta bábállam formájában, na de egyszer teljesen legitim módon, Mečiar idején szintén kiléptek Csehszlovákiából.

Jugoszlávia tekintetében pedig, ha megnézem most, mondjuk, Horvátországot, pontosan ugyanez a helyzet: nem Horvátország jött létre Trianonban, sőt, Trianon előtt, 1868-ban létrejött az 1867-es osztrák-magyar kiegyezés után a horvát-magyar kiegyezés, ami Horvátországban is egy óriási fejlődést hozott; egyébként három vármegyét adtunk Fiuméért. És ehhez képest szerintem óriási visszalépés volt horvát nemzeti szempontból Jugoszlávia, és a horvátság, a horvátok kétszer kiléptek Jugoszláviából: egyszer, hasonlóan, mint a Tiso-féle szituáció, az usztasa állammal, ami nyilván vállalhatatlan; na de egyszer egy véres polgárháborúban másodszer is kiléptek Jugoszláviából.

Szerbiának ugyan milyen oka lenne a triumfálásra? Mert amit Trianonban szereztek, annak már a maradékának a maradékát is elveszítették. Nem csak Nagy-Szerbiát - elveszítették Montenegrót, a tengeri kijáratot, Srebrenica után pedig azért a szerb nemzettudat nehezen néz szembe Srebrenicával.

Tehát érdemes ezt megfontolni, hogy Trianon kapcsán végül is az összes utódállamot valamilyen trauma érte; és Ukrajna tekintetében pedig kegyetlenség lenne beszélni Trianon vonatkozásában, száz évre visszamenve az időben. De látnunk kell azt, hogy triumfálásra az utódállamoknak sem nagyon van oka, mert nem voltak életképesek ezek az utódállamok, mondjuk, Jugoszlávia és Csehszlovákia tekintetében.

Másrészt pedig azt talán még érdemes megfontolni, hogy 1990-ben Magyarország volt a leggyengébb állam a Kárpát-medencében. Most, katonailag talán Románia erősebb, talán, de Magyarország gazdaságilag, politikailag és minden szempontból a Kárpát-medence egyik legerősebb, legerősebb országa. Tehát azért, hogy mondjam, változnak a dolgok.

A következő a Bethlen Gábor Alapra vonatkozó kérdés, amire „igen” a válasz.

A KMKSZ és az UMDSZ megint egy nagyon nehéz ügy; megpróbálok rá nagyon röviden válaszolni, és megint egy picit Erdély vonatkozásában. A külhoni magyarság sehol sem olyan erős, hogy egy parlamenti választáson vagy egy nagyon fontos

választáson elbírnjon több pártot. Ezért az előző választásnál, nem titok, nekünk komoly szerepünk volt abban, hogy a KMKSZ-t és az UMDSZ-t mintegy összepréseltük. Nem rajtunk múlt, hogy ez most nem így történt. A helyzet az, hogy az UMDSZ szerintem egy nagyon veszélyes útra lépett azért, hogy a Nép Szolgája párttal, az elnök pártjával működött együtt, és ezáltal végeredményben a KMKSZ magyar jelöltjeivel szemben mégiscsak egy ukrán párttal közösen, nem etnikai értelemben vett magyar konstrukciót hozott létre. És a választások ezt be is igazolták, mert a KMKSZ jobban szerepelt, mint azt bárki várta - egyébként jobban szerepelt, mint ahogy azt én személyesen vártam, hál' istennek; általában el szoktam találni az eredményeket, de a KMKSZ lényegesen jobban szerepelt, mint ahogy én gondoltam -, az UMDSZ pedig megroppant. Részint a választási eredménye nagyon gyenge, részint az elnök pártja, a Nép Szolgája nevű párt nem adta meg azt, amiben ők reménykedtek, és nagyon sok szavazójuk nem fog asszisztálni ahhoz, hogy az ukrán pártok irányába tájolódjon. Tehát azt gondolom, hogy az UMDSZ a megroppanás állapotában van. Utána már a kárpátaljai magyarok bölcsessége, hogy ebből a helyzetből mit hoznak ki; az eredmények mindenesetre Brenzovics Lászlót és a KMKSZ-t igazolták.

A vonatkozlekedés kapcsán megkérem államtitkár urat, hogy tájékoztasson bennünket.

ELNÖK: Potápi Árpád államtitkár úré a szó, parancsoljon!

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Március 17-e óta a vonatkozlekedést letiltották gyakorlatilag minden ország felé a járványhelyzetre való hivatkozással ukrán részről. Ebben feloldás a közeljövőben nem várható. *(Bencsik János bólogat.)* De reméljük, hogy ha a helyzet normalizálódik, akkor utána visszaállítják.

Általában a határátkelés borzalmas. Én arról tudok beszámolni, amit ezelőtt egy-másfél hónappal láttam. Az ukrán oldalon több ezren feltorlódtak, főleg az asztélyi határátkelőnél; higiénés és egyéb más katasztrófális helyzet alakult ki. Hogy per pillanat mi a helyzet, erről nincs semmilyen információm; gondolom, nem sokkal jobb, sőt rosszabb lesz. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Tessék parancsolni!

DR. SEMJÉN ZSOLT miniszterelnök-helyettes: Köszönöm szépen. Még egy rövid reflexiót hadd tegyek itt. Ugyan Keresztes László Lóránt tette föl a kérdést, de itt még az ukrán viszonyokba hadd kapjak bele. Ugye, az a helyzet, hogy az oktatási és a nyelvtörvény a magyarságnak a falhoz szorítása. Nyilván nem a magyarság ellen irányul elsősorban az, ami Ukrajnában történik, hanem a Kelet-Ukrajnában lévő oroszok ellen - bár megjegyzem, hogy most vagy vannak emberi jogok, vagy nincsenek, és azt nehéz mondani, hogy mindenkinek vannak emberi jogai, kivéve az oroszoknak, zárójel bezárva, de Oroszország elég erős ahhoz, hogy védje meg magát, de ebbe most nem bonyolódnék bele -, de a magyarság tekintetében mi ahhoz ragaszkodunk, hogy ami az ukrán alkotmányban van, ami az ukrán-magyar alapszerződésben és a bilaterális megállapodásokban van, ami a nemzetközi megállapodásokban van, és amik a szerzett jogaink, azokból nem tudunk engedni. És igazából egyetlen eszközünk van: az, hogy a NATO és az EU irányában mindent blokkolunk; mindent blokkolunk, amíg ezt a sanyargatást és üldözést művelik a magyarsággal szemben *(Dr. Keresztes László Lóránt bólogat.)*, beleértve az ukrán titkosszolgálatokat is. Ez most magánvélemény, amit mondok: az én érzésem az, hogy az ukránok is belátták azt, hogy sem EU-, sem NATO-csatlakozás az akármeddig előre látható időben nem fog történni. És ezért

igazából az, hogy ők megfeleljenek bizonyos európai uniós normáknak, egyre kevésbé motiválja őket. Én csak azt tudom mondani, hogy Antall Józseffel elsőként ismertük el a független és szuverén Ukrajnát. Mi voltunk a zászlóvivői annak, hogy a vízummentességet megkapják. Az oltóanyagtól kezdve az árvízkarok helyreállításáig Magyarország volt az, aki elsőként sietett a segítségükre. A mi kezünk ki van nyújtva, még akkor is, ha tízszer ellökik. De a NATO- és az EU-ügyben azért nem tudunk engedni a blokkolásból, akkor is, ha az amerikaiak a fejük tetejére állnak, mert nincs más eszközünk. (*Bencsik János bólogat.*) Tehát ha az amerikaiak azt akarják, hogy a NATO-ügyben legyünk rugalmasabbak, akkor beszéljenek az ukrán barátaikkal, hogy ne sanyargassák az ottani magyarságot, a szerzett jogainkat állítsák vissza.

Az pedig maga az abszurditás, amivel leverik a jogainkat, ugyanis egyetlen dologgal helyre lehetne állítani: ha őshonos kisebbségnek elismernék a magyarságot. Most az a szürreális helyzet van, hogy a krími tatárok őshonosok - ugye, akik értelemszerűen Batu kán után kerültek oda -, miközben az a magyarság, amely el sem hagyta 1100 éve a szülőföldjét, amely elsőként hozott létre államot azon a területen, az nem számít őshonos kisebbségnek. Tehát mi csak azt kérjük az ukránoktól, hogy fogadják el a magyarságot őshonos kisebbségnek, következésképpen a nyelvi és oktatási jogainkat biztosítsák, és onnantól kezdve mi, ugyanúgy, mint korábban, lelkes hívei leszünk Ukrajna integrációs törekvéseinek; akár van annak realitása, akár nincs, mi támogatni fogjuk.

Kérdés volt még az Orbán-Zelenszkij találkozó. Azt kell mondjam, ez nem rajtunk múlik, mi semmilyen előfeltételt nem támasztunk; eddig sem rajtunk múlt. Ugyanúgy vagyunk, mint az albérlő: minket minden megoldás érdekel.

A következő kérdésfeltevés a Felvidékkel volt kapcsolatos. Itt azért egy reményteljes dolog történt. Előrebocsátom, hogy az MKP akkor is érték, ha nincs bent a pozsonyi parlamentben, mert regionális pártként a Felvidéken, illetve most nevezzük akkor úgy, hogy Dél-Szlovákiában az MKP pozíciói nagyon erősek, és regionális pártként is nagy érték. De az igazi akkor lenne, ha be tudnánk kerülni a pozsonyi parlamentbe, és kormányra tudnánk kerülni Pozsonyban. Most augusztus 20-án történt egy nagyon fontos lépés: Forró Krisztián elnök úr, az MKP új elnöke volt nálam, részletesen tájékoztatott róla, abszolút az áldásunkkal az MKP, a Bugár nélküli Híd és az Összefogás, illetve a két kisebb párt között született egy nyilatkozat arról, hogy egy egységes magyar pártot kell csinálni. Mert a Felvidéken is nyilvánvaló, hogy ha nem vagyunk egy pártban, vagy egész pontosan: ha nem egy pártként indulunk a parlamenti választásokon, akkor nem fogunk bejutni a pozsonyi parlamentbe. Tehát ezért egy egységes pártot kell létrehozni, ahol persze akármennyi platform lehet, minden lehetséges, de a választásokon egyetlen entitásként kell elindulni. Most megint teljes őszinteséggel mondom: ennek a fő akadály a Bugár Béla volt, aki azáltal, hogy létrehozta a Most-Híd Pártot, amely egy etnikailag vegyes párt, és ezzel feladta az etnikai magyar pártot, ennek a következménye az asszimiláció kiolajozása. Tehát először van egy vegyes párt, aztán lesz egy platform, egy magyar platform egy szlovák pártban, aztán lesz néhány magyar képviselő, és ezzel véget ért a magyar képviselet. Azzal, hogy Bugár elnök úr visszavonult a politikától, nagy jót tett a magyar ügynek, és azt gondolom, hogy egy Bugár nélküli Híd az MKP számára elfogadható, és az Összefogással és két kisebb szlovákiai magyar párttal kiegészülve, ha így együtt el tudunk indulni, akkor az 5 százalékot biztosan hozzuk. Sőt, nemcsak ezeknek a pártoknak a támogatottsága adódik össze, ami messze 5 százalék fölött van, hanem sok olyan magyar is visszatér a magyar párthoz szavazóként, akinek már elege volt a veszekedésből, torkig volt azzal, hogy egymást fúrják-faragják, és ezért átszavazott valamelyik szlovák pártra.

Ráadásul azért is kell minél előbb megcsinálni „a magyar pártot” a Felvidéken - és ez nyilván azért az MKP körül tud kikristályosodni -, mert a szlovák pártok, ki számításból, ki egyébként tényleg jó szándékból, de megpróbálják megszólítani a magyar választókat. És az a helyzet, hogy ha egyszer-kétszer-háromszor egy magyar átszavaz egy többségi szlovák pártra, akkor bizony könnyen fixálódik ott, és a magyar párt elveszti mint biztos szavazóját. Ezért tehát nemzeti érdek, hogy minél előbb létrejöjjön az egységes magyar párt, akárhány platformmal, akármilyen sokszínűséggel, de a lényeg az, hogy egyetlen entitásként induljon a választásokon. S azt gondolom, miként a V4-en belüli bizalmi kapcsolat, ami Szlovákiával és a szlováksággal kialakult, az tényleg megalapozza azt, hogy ha egy szlovák kormányban a magyar párt benn lehetne, akkor az nemcsak a magyar kisebbség ügyei szempontjából volna üdvös, hanem a szlovák-magyar kapcsolatok tekintetében is és így a V4 tekintetében is, ami mindannyiunknak az érték- és érdekérvényesítési lehetősége is.

A Vajdaság tekintetében, valóban úgy van, hogy a szerb-magyar viszony soha nem volt olyan jó, mint most, és ebben fontos a különböző történelmeknek, a történelem különböző olvasatainak a kölcsönös tiszteletben tartása. Tehát nekem semmilyen emberi, lelki, nemzeti problémát nem okoz, hogy fejet hajtsak a hideg napok ártatlan szerb áldozatai előtt, és bocsánatot kérjek azért, amit ott magyar katonák elkövettek. De pontosan ugyanígy elvárom azt, hogy az előtt a 40 ezer ártatlanul legyilkolt délvidéki magyar előtt a szerb politika fejet hajtson, amit ott a partizánok és a szerb katonaság művelt ártatlan emberekkel szemben. És azt gondolom, hogy ha kölcsönösen fejet hajtunk egymás áldozatai előtt, akkor a történelemnek a különböző olvasatai is legalábbis empatikusabbá válnak.

S azt gondolom, Szerbia az iskolapéldája annak, hogy jó úton vagyunk. Gondoljuk meg, hogy nem is tudom, egy-két évtizeddel ezelőtt, a Milošević-időkből az etnikai tisztogatástól kezdve minden volt. És azért onnan eljutottunk oda, hogy ma Szerbia legfőbb támogatója az Európai Unióban Magyarország, a legbizalmasabb viszony van Szerbia és Magyarország között, nemcsak egy szolidaritás, hanem valóban bizalmi barátság. Ez az együttműködés és ez a mindennapos tapasztalat elősegíti azt, hogy a legnehezebb történelmi kérdésekben is előre tudjunk lépni.

A tekintetben, megmondom őszintén, én nem venném magamnak a bátorságot, és inkább a méhkasba dugnám a fejemet, mint hogy Magyarország bármilyen módon abba a vitába belebonyolódjon, hogy ez a név vagy az a név egy emléktáblán, egy obeliszken pontosan milyen szerepet vitt, mondjuk, a második világháború idején. Viharos volt a történelem; én még azt is elfogadom, hogy aki az egyik oldalnak hős, az a másik oldalnak negatív szereplő. Nyilván akik háborús bűnöket követtek el, azok semmilyen emléktáblán nem szerepelhetnek, de az a legszerencsésebb szerintem, hogy bízzuk az ottaniakra. Ha szükségét látják, természetesen akár a Tudományos Akadémiától kezdve - ami egyébként annak idején még Glatz Ferencsel el is indult -, minden együttműködésre készek vagyunk. De hogy ki milyen emléktáblán szerepel, abba én nem tudok beleszólni. Annak az elvi hangoztatásával, hogy persze figyeljenek arra, hogy vállalhatatlan emberek ne kerüljenek emléktáblára, hiszen ez nyilván sértő és provokatív a másik oldallal szemben. Egyébként a saját emléktáblánk szempontjából is méltatlan, ha ott például tömeggyilkos neve szerepel. Nem tudom, van-e ilyen, csak elvi élel mondom.

A következő Keresztes László Lóránt kényes kérdése, de ha már ennyire benne vagyok, akkor ezt sem kerülöm meg: a MOGYE kérdése. A helyzet tehát az, hogy a MOGYE, tehát a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem magyar szempontból a kiszorítás állapotában van, egyre kisebb az esélye annak, hogy ott valóban egy valódi magyar entitás működni tudjon. Megjegyzem egyébként, hogy az

Ungureanu-kormány, amelyik velünk a legkorrektebb kormány volt Romániában, ebbe bukott bele, hogy amikor ezt behozták, akkor buktatták meg egy szavazáson az Ungureanu-kormányt. Azóta évről évre romlik a helyzet. A román állapotok abszurditását és szürrealitását mutatja, hogy miközben van egy hatályos törvény, azt nem hajtják végre, és egy egyetem az egyetemi autonómiára hivatkozva elszabotálja a törvényt, egyébként a kulturális minisztérium tényleg csalárd és álságos szerepjátéksza mellett.

Most mi következik ebből? Az egyik lehetőség az, hogy harcolunk a MOGYE-ért, és várjuk a csillagzat jobbra fordulását, és egy olyan kormányt, amellyel szót lehet érteni, és akkor a Boc- és Ungureanu-kormányok idejére visszamenve, próbáljuk a MOGYE-t helyreállítani. A másik lehetőség az, hogy mondjuk, a Sapientia keretében létrehozunk egy orvosi és gyógyszerészeti egyetemet. Igen ám, de ez akkor működőképes - szerintem; sokat gondolkodtam rajta -, hogy ehhez kell egy klinika, ez pedig akkor működőképes, ha legalább egy magán-társadalombiztosítási rendszert létrehozunk köré. Kidolgoztunk modelleket Kásler miniszter úr égisze alatt, pénzügyileg is, orvosi szempontból is. Itt most nem akarom végigmondani az akkreditációs és egyéb nehézségeket; nagyon sok pénzbe kerül. Ha minden kötél szakad, meg tudjuk csinálni, hogy a Sapientia keretében létrehozunk egy új egyetemet, de azt mondom mindenkinek, hogy felelőtlenség úgy létrehozni egy egyetemet, ha nincs hozzá egy klinika, és nem tud a klinika valójában működni, ha nincs hozzá egyfajta társadalombiztosítási rendszer, amelyet csak magánbiztosító formájában lehet létrehozni. Bonyolult a dolog; az Európai Unió tiltja a kettős biztosítást, és így tovább. Most nem akarom végigmondani, mert ez megint nagyon messzire vezet, de ez nagyon nagy pénz, és vannak bizonytalan pontok benne, például akkreditációs engedélyek, és így tovább.

De amiért az egészet elmondtam: ezt a döntést nem Budapesten kell meghozni. Ezt a döntést két entitásnak kell kimondani: a MOGYE oktatóinak és hallgatóinak, hogy akkor föladják a MOGYE-t, és csinálunk a Sapientian egy újat; és az RMDSZ-nek, amely azt mondja, hogy politikailag vállalja annak a terhét, hogy föladjuk a MOGYE-t, és csinálunk egy újat. És csak azután jön a másik két entitás: Kató Béla püspök úr a Sapientia vonatkozásában, hogy ő vállalja ennek a működtetését, és a magyar állam, amely hozzáteszi a pénzt.

Én csak azt tudom mondani, hogy előkészítettünk mindent, mindenre megvannak a modellszámítások. A döntést nem nekünk kell meghozni. Én személy szerint azt gondolom, hogy amíg harcolni tudunk a MOGYE-ért, addig harcoljunk, de készítsük elő a B-tervet. De még egyszer mondom, ezt nem a politikai felelősség elhárításával mondom, hanem az egésznek a politikai elfogadottságáért, hogy ezt a döntést elsősorban a MOGYE oktatóinak és hallgatóinak, magyar hallgatóinak kell kimondani, és az RMDSZ-nek ezt a politikai döntést meg kell hozni. És ha ők meghozták, akkor a Sapientia nyilatkozik, hogy tudja működtetni, és a magyar állam, hogy a szükséges összegeket biztosítani tudja-e.

Befejezésül pedig - és még egyszer elnézést kérek, hogy megint kicsit hosszabb voltam, mint terveztem - csak megköszönni tudom Jakab Istvánnak, Fenyvesi Zoltánnak, Szászfalvi Lászlónak, Zsigmond Barnának a hozzászólását. Egyetlen rövid reflexiót hadd tegyek.

Arra, amit Szászfalvi nagytiszteletű képviselő úr (*Derűltség.*) mondott: a magyar államnak nem célja az, hogy ezekben a nemzetpolitikai dolgokban mindig középén legyen. Igazából nekünk a célunk az, hogy inkább katalizátorok legyünk, és a különböző szereplőket összehozzuk egymással. Ezért, magyarul, én sem szereplem túl a dolgot, életemben én már annyi iskolát adtam át, meg annyi mindent, hogy ha valamit nem akarok, akkor az már a szereplés. Tehát a lényeg az, hogy úgy próbáljuk felépíteni, hogy

a különböző szereplőket összehozzuk; például tehát a clevelandi cserkészeket a gyergyószentmiklósi cserkészekkel, a néptáncosokat a néptáncosokkal, és így tovább, hogy minél több személyes kapcsolat legyen a külhoni magyarság és a magyarországi magyarság között.

A honosítás tekintetében Jakab Istvánnak még egyszer megköszönöm a szavait. Ráadásul nekem - ha szabad ilyen személyes dolgot mondani - személyes életcélom is volt a honosítás. Anyám erdélyi, én pontosan tudom, mit jelent az, amikor bozgoroznak valakit. Tehát ez egy történelmi igazságszolgáltatás is volt az elszakított területeken élő magyarság iránt, hogy teljes jogú magyar állampolgárok lehessenek.

S miután itt van köztünk a bolgár nemzetiség szószólója, s miután hozzám tartoznak a nemzetiségi ügyek, még egy dolgot szeretnék befejezésül mondani. Én azt gondolom, a magyar nemzetnek ugyanúgy integráns, államalkotó és elszakíthatatlan részei a magyarországi nemzetiségek és a határon túli magyarság, és természetes az, hogy amit mi a határon túli magyarságnak követelünk, azt evidenciaszerűen biztosítjuk a magyarországi nemzetiségek felé. S például az ukrán nemzetiségek felé vagy a román nemzetiségek felé is jeleztem, hogy attól, hogy a magyar-ukrán vagy a magyar-román kapcsolatok éppen ilyenek vagy olyanok, abból semmilyen teher nem hárulhat a magyarországi ukránságra vagy románságra. Tehát mi mindig is nemzetmegtartó, nemzetépítő, nemzetalkotó, integráns résznek tekintjük a magyarországi nemzetiségeket, és amit mi elvárunk a határon túli magyarság tekintetében, azt természetesen biztosítjuk minden formában a magyarországi nemzetiségeink számára is. Én azt mondtam a román képviselőknek, amikor itt voltak, arra, hogy hogy gondolom én, hogy a székely zászlót csak úgy kirakják: mondom, ember, jöjjön el Gyulára, nézze meg: a magyarországi románok úgy rakják ki a saját zászlójukat, ahogy akarják, úgy éneklük a román himnuszt, ahogy akarják, olyan román identitású intézményeket hoznak létre, amelyet akarnak, és szívesen meg is támogatjuk anyagilag. Tehát azt gondolom, fontos látni azt, hogy amit mi követelünk határon túli magyarságunknak, azt természetes módon biztosítjuk a magyarországi nemzetiségeknek.

S külön megköszönöm, hogy Szócs Géza barátunkról megemlékeztl, Barna. Egyetlen dolgot hadd idézzek fel veled kapcsolatban, hogy ha volt az embernek megrendítő pillanata, volt pár, például amikor még főkonzul korodban ott voltam, és akkor tette le a csíkszeredai képviselő-testület, Ráduly Róberttel az élen, az állampolgársági esküt; de hasonlóan megrendítő dolog volt az, amikor Kolozsvárott a felújított Mátyás-szobornál Géza elszavalta azt a versét, amit évtizedekkel korábban Kolozsvárott írt. Hát, nyugodj békében, Géza barátunk, és onnan föntről is segítsd a magyarságot!

Köszönöm, hogy meghallgattatok.

ELNÖK: Miniszter úr, nagyon-nagyon szépen köszönjük a bizottság nevében, hogy az idén is rendelkezésünkre állt. Jövőre is várjuk nagy szeretettel és tisztelettel; addig is jó és eredményes munkát kívánok.

S mielőtt a bizottsági ülést bezárnám, Zsigmond Barna javaslata alapján emlékezzünk egy egyperces néma fölállással és főhajtással Szócs Gézára. *(A teremben lévők felállva adóznak Szócs Géza emlékének.)* Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

Most jött el az idő, hogy a bizottsági ülést bezárom. További jó munkát kívánok mindenkinek, és legfőképpen azt, hogy vigyázzon mindenki magára.

(Az ülés befejezésének időpontja: 18 óra 20 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea